...10 ИНСТИТУТ ...И ПРАВА ...4.12 ... 2

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!
Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі
ЗВЯЗДА
Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР
№ 195 (5869) | 24 жніўня 1937 г., аўторак | ЦАНА 10 КАП.

Сталінскія пітомцы, героі бяспрыкладнага ў гісторыі беспасадачнага пералёту—Масква—Паўночны полюс—Паўночная Амерыка тт. Громаў, Юмашоў і Данілін вярнуліся на сваю радзіму.

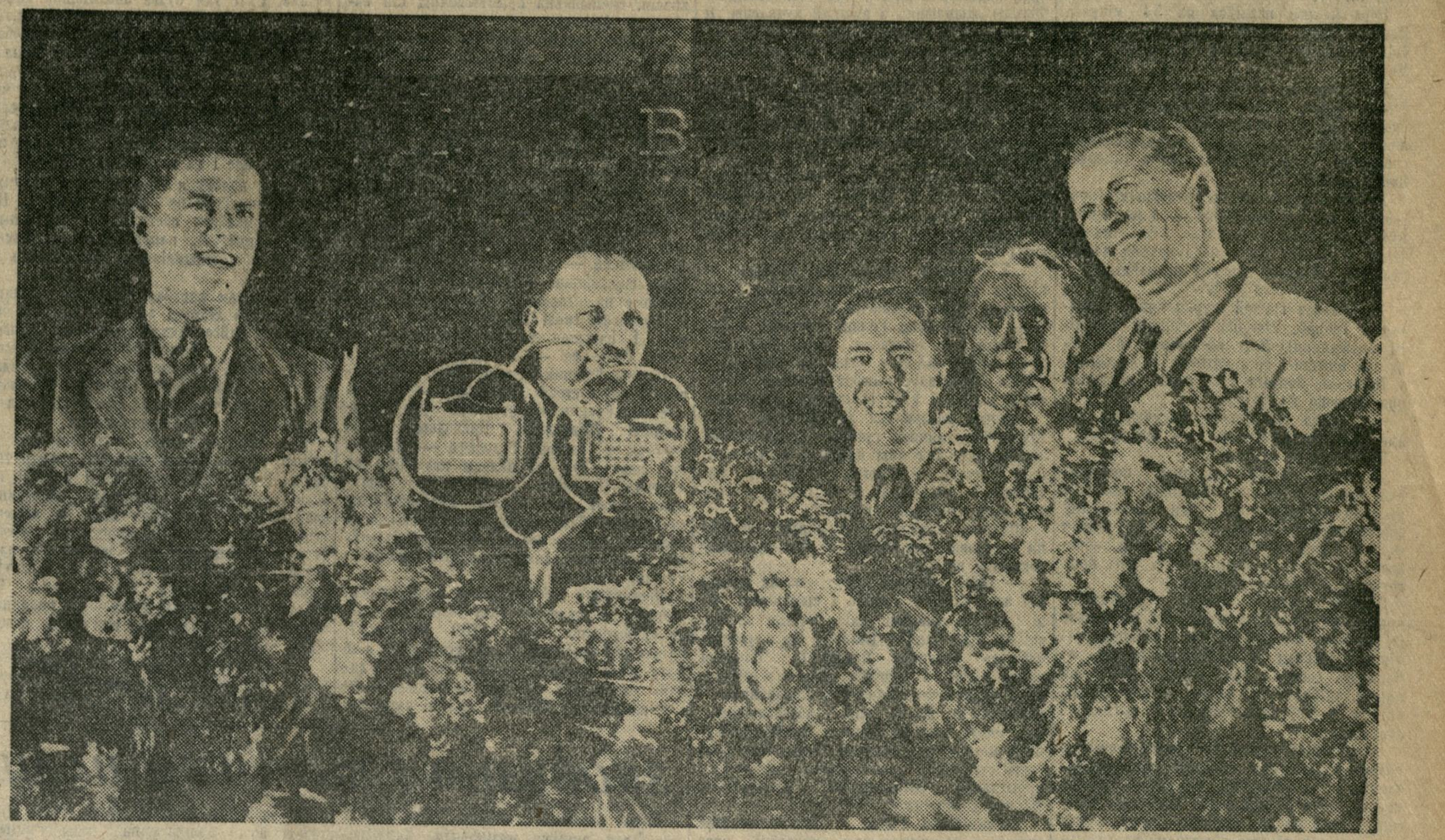

Учора праз Менск у родную Маскву праехалі экспрэсам Парыж — Масква ўдзельнікі геройчнага пералёту Масква — Паўночны полюс — Паўночная Амерыка на самалёце «АНТ-25» Герой Совецкага Саюза т. Громаў, т. Юмашоў і т. Данілін. На менскім вакзале іх сустракалі тысячы працоўных горада. НА ЗДЫМКУ (справа налева): Герой Совецкага Саюза тав. Громаў, выконваючы абавязкі другога сакратара ЦК КП(б)Б тав. Лявіцкі, тав. Данілін, старшыня ЦВК БССР тав. Стакун і тав. Юмашоў на мітынгу.

Фото С. Грына.

ЛЕПШ РЫХТАВАЦЦА ДА НАВУЧАЛЬНАГА ГОДА

Школа — важнейшы ўчастак будаўніцтва соцыялістычнай культуры. Школе партыя і совецкі ўрад аддаюць свае штодзённыя клопаты і ўвагу. Партыйныя арганізацыі зараз павінны аказаць школе вялікую дапамогу. Асталіся лічаныя дні для падрыхтоўчых работ, якія павінны забяспечыць школе ўсе ўмовы для яе работы. 1 верасня ў пачатковых і сярэдніх школах павінны пачацца нармальныя заняткі.

У многіх раёнах нашай рэспублікі (Мсціслаўскі, Менскі, Глускі, Тураўскі і інш.) аднак няма яшчэ сур'ёзнай большэвіцкай работы па падрыхтоўцы да новага навучальнага года. У многіх школах Петрыкаўскага раёна, напрыклад, рамонт адклалі да замаразкаў, і раённыя арганізацыі гэта санкцыяніравалі. У горадзе Рэчыца пабудавалі рускую школу, але вялікая колькасць недаробак пакінута неліквідаванымі. На будаўніцтве многіх школ г. Менска сарваны ўсе тэрміны здачы школ у эксплаатацыю. Выключна дрэнна абстаіць справа з завозам падручнікаў і школьных прылад у раёны. Беларускае аб'яднанне культтавараў, гандлюючыя арганізацыі праяўляюць паўнейшую бясклопатнасць у гэтым напрамку.

Больш таго, у многіх раёнах падрыхтоўку да новага навучальнага года разумеюць вузка. У Чавускім раёне, напрыклад, адпусцілі сродкі на рамонт і абсталяванне школ, а іншыя пытанні падрыхтоўкі да навучальнага года іх не цікавяць. Важнейшыя ўчасткі падрыхтоўчай работы — камплектаванне школ, правядзенне новага набору астаюцца па-за ўвагай. У Дужаўскай школе гэтага раёна ў мінулым годзе праводзілася яўна шкодніцкая палітыка выключэння дзяцей са школы. Тут выключылі дзесяткі дзяцей, якія жадаюць вучыцца, і яны павінны вучыцца. Але аднавіць іх на вучобе да пачатку новага навучальнага года ў Чавусах не спяшаюцца.

Можна прывесці дзесяткі прыкладаў, калі сакратары райкомаў партыі, якія маюць у сябе рад сур'ёзных сігналаў аб засмечанасці школ раёна класава-варожымі людзьмі, не лічаць неабходным ачысціць школы ад іх і гэтым самым забяспечыць палённую работу школ. Гэта ў першую чаргу адносіцца да тт. Блюмкіна (Мехаўскі раён), Кіштымава (Менскі), Прэсмыцкага (Старадарожскі), Кожара (Веткаўскі раён) і інш.

Пытанні своечасовай і якаснай падрыхтоўкі школ да новага навучальнага года, пытанні пачатку нармальнай вучобы павінны стаяць у парадку дня штодзённай работы нашых партыйных і совецкіх арганізацый.

25 жніўня спаўняецца 5 год з дня апублікавання гістарычнай пастановы ЦК ВКП(б) «Аб вучэбных праграмах і рэжыме ў пачатковай і сярэдняй школе». Гэта пастанова патрабавала палепшыць работу нашых школ, навесці ў іх парадак.

Не гледзячы на тое, што асталіся лічаныя дні да пачатку вучобы, у школах вучэбных праграм яшчэ няма. Наркомасветы мае ў сваім распараджэнні ўжо некалькі зацверджаных праграм, але ў школы іх яшчэ не выслаў. Астатнія праграмы Наркомасветы яшчэ не склаў. Да складання праграм у Наркомасветы прыцягнуты людзі, якія не могуць, ды і не жадаюць выканаць гэта выключна важнае заданне.

У многіх нашых школах у мінулым годзе не было большэвіцкага парадку і барацьбы за якасць урокаў. Выключна недапушчальным з'явішчам трэба лічыць тое, што расклад заняткаў у нашых школах сістэматычна мяняецца, парушаецца. У Анатоўскай НСШ Смілэвіцкага раёна, напрыклад, расклад заняткаў на працягу мінулага года мяняўся і «перарабляўся» дзесяткі разоў. У многіх школах Брагінскага раёна (Петрыцкая НСШ, Н.-Грэблінская пачатковая школа і інш.) сістэматычна парушаліся правілы ўнутранага распарадку. Пачатак заняткаў тут, напрыклад, залежаў ад сняданняў, якія калі бывалі ў 11, а калі ў 12 гадзін. Бессістэмнасць, бясплановасць, неарганізаванасць, якія мелі месца ў мінулым годзе, павінны быць да канца знішчаны з першага-ж дня вучобы ў школах.

Заўтра — напярэдадні новага навучальнага года—пачынаюцца раённыя і гарадскія нарады. Нарады павінны вырашыць рад сур'ёзных пытанняў работы школ у новым навучальным годзе, вырашыць пытанні падрыхтоўкі да выбараў у Вярхоўны Совет Саюза ССР і забеспячэнне звывучэння «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет Саюза ССР» шырокімі масамі працоўных.

Акружаны вялікімі клопатамі партыі і ўрада совецкі настаўнік павінен несці большэвіцкае слова ў гушчы працоўных мас, выхоўваць іх, мабілізуючы на выкананне ў тэрмін рашэнняў партыі і ўрада. Выключна ганаровая задача стаіць зараз перад совецкімі педагогамі па растлумачэнню і давядзенню да кожнага калгасніка, кожнага працоўнага аднаасобніка сталінскага дэкрэта аб дапамозе сялянству Беларусі і ліквідацыі вынікаў шкодніцтва.

Нарады настаўнікаў павінны прайсці пад знакам жорсткай крытыкі і самакрытыкі буйных прарываў у рабоце нашых школ, пад знакам мабілізацыі совецкага настаўніцтва на ўдарную работу ў новым навучальным годзе.

Не дапусціць ні малейшай затрымкі ў падрыхтоўцы нашых школ, вышэйшых навучальных устаноў і вучылішчаў да новага навучальнага года. Дакладна і ў тэрмін падрыхтавацца да пачатку вучобы.

Партыя разграміла і будзе бязлітасна граміць трацкістаў, правых, нацыянал-фашыстаў, польскіх шпіёнаў і шкоднікаў на ўсіх участках, ва ўсіх галінах. Няма літасці ворагам народу, якія прабіраліся, працавалі і працуюць яшчэ на асобных участках фронта народнай асветы. Да канца выкрываць і знішчаць дыверсантаў, здраднікаў і шкоднікаў.

УСЕ НАШЫ ДУМКІ АБ СТАЛІНЕ

Сорак два дні назад мы пакінулі родную Маскву. Наш самалёт, узляцеўшы са Шчолкаўскага аэрадрома, узяў курс на Паўночны полюс. І з гэтага моманту нашы думкі ўвесь час звярачаліся да Масквы.

Калі мы напружвалі сілы, змагаючыся з труднасцямі пералёту, мы думалі аб Сталіне, які працуе ў сэрцы Масквы—Крэмлі, думалі аб тым, што перамагчы любыя труднасці і выканаць сталінскае заданне—самы высокі гонар для совецкага грамадзяніна.

Усе ўшанаванні, аказаныя нам, мы адсылаем нашай любімай радзіме, партыі, выхаваўшай нас і паслаўшай нас у гэты далёкі рэйс. Славу нашай вялікай краіны соцыялізма мы пранеслі на чырвоных крыллях даверанага нам самалёта праз Паўночны полюс у Амерыку.

Зараз, у апошнія гадзіны нашай дарогі ў Маскву, усе нашы думкі—аб Сталіне, аб радзіме. Няма большага шчасця, чым вяртацца ў родную краіну з пачуццём выкананага абавязку, з усведамленнем, што мы можам рапартаваць нашаму любімаму настаўніку і правадыру таварышу Сталіну.

— Ваша заданне выканана. —

Мы вярнуліся дамоў не для таго, каб сядзець склаўшы рукі. Мы гатовы выконваць любое яшчэ больш труднае заданне партыі і совецкага ўрада.

Блізіцца Масква. Сапраўды, мы адчуваем сябе зараз самымі шчаслівымі ў нашай шчаслівай краіне.

М. М. ГРОМАЎ, А. Б. ЮМАШОЎ, С. А. ДАНІЛІН.

Негарэлае—Масква, 23 жніўня 1937 года.

АБ ПАДЗЕЛЕ НАРОДНАГА КАМІСАРЫЯТА ЦЯЖКАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ

Пастанова Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта і Совета Народных Камісараў СССР

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Совет Народных Камісараў СССР **пастанаўляюць:**

1. Вылучыць са складу Народнага Камісарыята Цяжкай Прамысловасці машынабудаўнічую прамысловасць (аўтатрактарныя заводы, варштатабудаўнічыя, паравоза-вагона-будаўнічыя, заводы сельскагаспадарчага машынабудаўніцтва, заводы машынабудаўніцтва для лёгкай і харчовай прамысловасці, катлатурбінную і электратэхнічную прамысловасць і т. п.), а таксама заводы металічных вырабаў, па апрацоўцы каляровых металаў, гумовай і каучукавай прамысловасці, заводы тэхнічнага шкла, і стварыць асобны агульнасаюзны Народны Камісарыят Машынабудаўніцтва (Наркаммаш).

2. Усе іншыя галіны цяжкай прамысловасці, у тым ліку апалавую ўсіх відаў, электрастанцыі, чорную і каляровую металургію, хімічную, выраб будаўнічых матэрыялаў і т. п. захаваць у складзе Народнага Камісарыята Цяжкай Прамысловасці (Наркамцяж).

3. Зацвердзіць народным камісарам машынабудаўніцтва тав. **Межлаука** Валерыя Іванавіча.

4. Зацвердзіць народным камісарам цяжкай прамысловасці тав. **Кагановіча** Лазара Майсеевіча, з вызваленнем яго ад абавязкаў народнага камісара шляхоў зносін.

5. Зацвердзіць народным камісарам шляхоў зносін намесніка народнага камісара тав. **Бакуліна** Алексея Венедзіктавіча.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта СССР М. КАЛІНІН.
Старшыня Совета Народных Камісараў СССР В. МОЛАТАЎ.
Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта СССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
22 жніўня 1937 года.

СУСТРЭЧА Ў МАСКВЕ

Урачыста і радасна сустракала сталіца 23 жніўня вяртаючыхся з-за граніцы гордых сталінскіх сокалаў тт. Громава, Юмашова і Даніліна, зрабіўшых легендарны беспасадачны пералёт праз Паўночны полюс з Масквы ў Паўночную Амерыку, і заваяваўшых сусветны рэкорд дальнасці палёту па прамой.

Плошча ля Беларускага вакзала запоўнена народам. Высока падымаюцца партрэты герояў-лётчыкаў і красачныя транспаранты з напісанымі на іх словамі прывітання. Гірляндамі з зелені і кветак упрыгожан будынак вакзала.

На пероне к прыходу экспрэса з Негарэлага сабраліся сваякі і прыяцелі герояў: палярнікі, лётчыкі, журналісты, кінааператары. Сустрэць экіпаж самалёта «АНТ-25» прыехалі тт. Хрушчоў, Дзімітраў, Рухімовіч, паўпрэд СССР у ЗША тав. Траяноўскі, камандарм другога ранга тав. Алксніс, тт. Тупалеў, Стэцкі, Шварнік, Героі Совецкага Саюза тт. Шмідт, Белякоў, Бабушкін, Спірын, настаўнік М. М. Громава — «дзедушка рускай авіяцыі» Расінскі, камкор т. Ткачоў, т. В. І. Чкалаў і інш. Блізіцца момант сустрэчы. У 16 гадзін 15 мінут экспрэс спыняецца ля перона. Радасныя воклічы прывітанняў нясуцца насустрач тт. Громаву, Юмашову і Даніліну, якія выходзяць з вагона. Сустракаючыя спяшаюцца абняць слаўных сыноў нашай вялікай радзімы і моцна паціснуць ім рукі. Праз некалькі мінут букеты кветак ствараюць ля вагона сапраўдную аранжарэю. Пераможна грыміць авіямарш. Таварышы Громаў, Юмашоў і Данілін у суправаджэнні сустракаючых накіроўваюцца к выхаду з вакзала.

Плошча, запоўненая народам, напружана чакае паяўлення герояў. І калі яны падымаюцца на трыбуну, тысячы людзей доўга вітаюць іх лікуючымі крыкамі «ура». Грыміць авацыя. Уся плошча апладзіруе. Адкрываецца кароткі мітынг. З прывітаннем ад ЦК ВКП(б) і СНК СССР выступае Герой Совецкага Саюза акад. О. Ю. Шмідт.

— Па даручэнню Цэнтральнага Камітэта усесаюзнай комуністычнай партыі большэвікоў і Совета Народных Камісараў Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік,—гаворыць тав. Шмідт,—перадаю большэвіцкае прывітанне адважным сынам нашай радзімы таварышам Громаву, Юмашову і Даніліну, зрабіўшым бяспрыкладны палёт праз Паўночны полюс ад Масквы да Сан-Джасінто ў Паўночнай Амерыцы.

Зноў раздаюцца воплескі. Яны ўзнікаюць многа раз, калі О. Ю. Шмідт гаворыць аб любві краіны да сваіх герояў і аб перамогах совецкай авіяцыі, натхніцелем і арганізатарам якіх з'яўляецца наш мудры правадыр, наш родны і любімы таварыш Сталін.

Бурнай авацыяй і крыкамі «ура» суправаджаецца выступленне камандзіра экіпажа самалёта «АНТ-25» Героя Совецкага Саюза тав. М. М. Громава, які гаворыць кароткую ўсхваляваную прамову.

—Для нас няма большай радасці, большай узнагароды, — гаворыць тав. Громаў, —як вярнуцца на нашу вялікую радзіму, для таго, каб ісці наперад, на заваяванне комунізма, да якога нас вядзе комуністычная партыя і наш правадыр таварыш Сталін.

Мітынг скончан. Над плошчай разносяцца гукі «Інтэрнацыянала». Доўга не сціхаюць воплескі і грамавое «ура».

Героі-лётчыкі пакідаюць трыбуну. Яны садзяцца ў аўтамабілі, упрыгожаныя кветкамі. З плошчы ад Беларускага вакзала тт. Громаў, Юмашоў і Данілін накіроўваюцца па вуліцы Горкага да Крэмля. Тысячы масквічоў, запрудзіўшых тратуары, з захапленнем вітаюць гордых сокалаў нашай краіны, выхаванцаў вялікага Сталіна.

(БЕЛТА).

БОЛЬШЭВІЦКАЕ ПРЫВІТАННЕ ПАГРАНІЧНІКАЎ

Пераможцам паветраных прастораў, героям-лётчыкам Громаву, Юмашову і Даніліну, паказаўшым высокае майстэрства ў авалоданні тэхнікай, бязмежную адданасць партыі Леніна—Сталіна, заваяваўшым сусветны рэкорд дальнасці палёту па прамой — палкае большэвіцкае прывітанне чырвонаармейцаў і камандзіраў пагранічнай заставы імя Косарава!

Ваш гераізм — новы ўдар па японагерманскіх шпіёнах, злейшых ворагах народу — трацкісцка-бухарынскіх бандытах.

Мы, пагранічнікі, абавязваемся быць такімі-ж стойкімі па ахове дзяржаўных граніц, гэтак-жа ўладаць тэхнікай, як Громаў, Юмашоў і Данілін.

Па даручэнню схода пагранічнікаў заставы імя Косарэва: АРЦЁМАЎ, КЕНАШЭЎ, МАТВЕЕЎ.

Застава імя Косарэва, 22 жніўня.

У ЦВК і СНК БССР

Выкрытая органамі НКВД банда беларускіх нацыянал-фашыстаў, праводзіўшая сваю шкодніцкую і шпіёнскую работу па заданню фашысцкіх дзяржаў, нанесла велізарныя страты совецкай дзяржаве і хацела закабаліць беларускі народ пад уладу польскіх памешчыкаў і капіталістаў.

Гэтыя польскія шпіёны арганізоўвалі соўгасы на сялянскіх землях, пазбаўлялі калгаснікаў прысядзібных участкаў зямлі, разбуралі гаспадаркі працоўных аднаасобнікаў.

Усё гэта рабілася, каб падарваць соцыялістычнае будаўніцтва, падарваць калгасны лад, проціпаставіць аднаасобнікаў совецкай уладзе.

Але гэтыя разлікі ворагаў народу не збыліся. Доблеснымі органамі НКВД пад кіраўніцтвам лепшага сталінца тав. Ежова яны разгромлены і абясшкоджаны.

Пастановай СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 2 жніўня «Аб аказанні дапамогі калгаснаму сялянству Беларускай ССР і аб ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў справе калгаснага ўпарадкавання» калгаснікам і аднаасобнікам БССР прадастаўлены велізарныя ільготы.

У гэтым знайшлі поўнае адлюстраванне сталінскія клопаты аб беларускім народзе, клопаты аб умацаванні Беларускай ССР, як фарпоста на рубяжы з капіталістычным Захадам.

ЦВК і СНК БССР перагледзелі таксама закон аб сельгаспадатку і ўнеслі ў яго вялікія змены.

Па новаму закону калгаснікам прадастаўляюцца велізарныя ільготы, якія ў агульнай суме складаюць больш 2,5 млн. рублёў.

Стаўкі падатку для калгаснікаў паніжаюцца — па Асвейскаму, Дрысенскаму, Ветрынскаму, Ушацкаму, Бягомльскаму, Плешчаніцкаму, Лагойскаму, Старобінскаму, Жыткавіцкаму, Тураўскаму, Лельчыцкаму раёнах з 27 да 20 рублёў; па Заслаўскаму — з 41 да 20 рублёў; па Чырвонаслабодскаму, Уздзенскаму і Копыльскаму — з 34 да 20 рублёў; па Лепельскаму, Полацкаму, Любаньскаму, Грэскаму, Чашніцкаму, Клімавіцкаму, Кармянскаму, Лоеўскаму, Чачэрскаму, Каспюковіцкаму, Хоцімскаму, Халопеніцкаму, Чэрыкаўскаму, Бешанковіцкаму, Прапойскаму — з 34 да 27 рублёў.

Па Кіраўскаму, Добрушскаму, Чавускаму, Церахоўскаму, Багушэўскаму, Крычаўскаму, Лёзнянскаму, Мсціслаўскаму, Будакашалёўскаму і Сіроцінскаму — з 41 да 34 рублёў; па Аршанскаму, Смалявіцкаму, Смілавіцкаму, Віцебскаму, Магілеўскаму, Бабруйскаму, Гомельскаму — з 48 да 41 рубля; па Менскаму — з 48 да 34 рублёў; па Слуцкаму — з 41 да 27 рублёў.

Усяго па БССР у параўнанні з 1936 годам падатак з калгаснікаў зніжаецца больш, чым на 2,5 млн. рублёў.

Значна паніжаны размеры, у якіх даход аднаасобных гаспадарак ад продажу сельскагаспадарчых прадуктаў на рынку ўключаюцца ў абкладаемы даход. У мінулым годзе гэтыя даходы ўключаліся ў размеры ад 55 да 70 проц., а ў бягучым годзе — ад 50 да 55 проц. Таксама паніжан некалькі процант абкладання неземляробчых даходаў аднаасобных гаспадарак.

Існаваўшыя ў 1936 годзе нормы даходнасці паасобных культур былі пабудаваны па шкодніцкіх планавых заданнях Наркамзема, таму ЦВК і СНК БССР перагледзелі гэтыя нормы па раду раёнаў.

На 1937 год установлены наступныя тэрміны ўплаты падатку калгаснікамі і аднаасобнымі гаспадаркамі:

Да 1 кастрычніка	20 проц.
» 1 лістапада	20 проц.
» 1 снежня	40 проц.
» 20 студзеня	20 проц.

У адпаведнасці з пастановай СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 2 жніўня, аднаасобныя гаспадаркі, якія ўступяць у калгасы, будуць уплачваць падатак па стаўках калгаснікаў, а ўсе нядоімкі, якія лічыліся на 1 студзеня 1937 года па запазычанасці мінулых гадоў, з аднаасобнікаў, уступаючых у калгасы, спісваюцца.

Поўнасцю вызваляюцца ад уплаты падатку калгаснікі і аднаасобнікі, непрацаздольныя з прычыны састарэлага ўзросту.

Апрача таго закон прадугледжвае рад іншых ільгот калгаснікам і аднаасобным гаспадаркам (на непрацаздольных па інваліднасці і т. д.).

Усё гэта павінна забяспечыць правільнае правядзенне кампаніі па сельгаспадатку і паступленне падатку ў тэрмін, устаноўлены ўрадам.

АБ ПАДРЫХТОЎЦЫ ДА УВЯДЗЕННЯ ПРАВІЛЬНЫХ СЕВАЗВАРОТАЎ У КАЛГАСАХ

Пастанова Совета Народных Камісараў БССР

Адзначаючы, што з боку зямельных органаў БССР, цэнтральных і раённых газет не праведзена належнай работы па арганізацыі ўсебаковага абмеркавання сярод калгаснікаў, сельскагаспадарчых вучоных, аграномаў і іншых работнікаў сельскай гаспадаркі праекта камісіі Наркамзема СССР і Наркомсоўгасаў СССР «Аб увядзенні правільных севазваротаў», а таксама нічога не зроблена па распрацоўцы канкрэтных мерапрыемстваў аб увядзенні правільных севазваротаў у калгасах — Совет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

1. Абавязаць усе акруговыя і раённыя выканаўчыя камітэты да 10 верасня г. г., кіруючыся праектам камісіі Наркамзема і Наркомсоўгасаў, на падставе прапрацоўкі і абмеркавання канкрэтных севазваротаў 5—10 калгасаў, прадстаўляючых тыпавыя асаблівасці раёна, і на падставе падагуленых меркаванняў калгаснікаў, аграномаў і іншых работнікаў сельскай гаспадаркі прадставіць у Наркамзем свае меркаванні аб севазваротах, планах пасеўплошчы ў сувязі з увядзеннем севазваротаў і свае прапановы аб арганізацыі ўсіх мерапрыемстваў па ўвядзенню севазваротаў (землеўпарадкаванне і аграномічнае абслугоўванне).

2. У дапамогу раёнам па складанню канкрэтных праектаў севазваротаў калгасаў і для арганізацыі абмеркавання праекта Наркамзема і Наркомсоўгасаў, абавязаць Наркамзем, Акадэмію навук БССР, Беларускі сельскагаспадарчы інстытут (Горкі), інстытут эканомікі сельскай гаспадаркі, Усесаюзны інстытут балотнай гаспадаркі і даследчыя сельскагаспадарчыя станцыі камандзіраваць сваіх аграномаў—навуковых работнікаў у наступныя раёны:

Дрысенскі — Наркамзем
Мсціслаўскі — »
Веткаўскі — »
Лельчыцкі — »
Полацкі — Акадэмія навук БССР
Чавускі — Акадэмія навук БССР
Каспюковіцкі — Беларускі сельскагаспадарчы інстытут (Горкі)
Глускі — »
Брагінскі — »
Уваравіцкі — Беларуская даследчая станцыя жывёлагадоўлі
Капаткевіцкі — »
Рагачоўскі — Турскае даследчае поле
Смілавіцкі — Беларуская даследчая станцыя палявoдства
Слуцкі — »
Лепельскі — Інстытут эканомікі сельскай гаспадаркі
Лёзнянскі — »
Старобінскі — Інстытут балотнай гаспадаркі
Лоеўскі — »

3. Наркамзему да 13 верасня, на падставе прапаноў раёнаў і з прыцягненнем работнікаў навукова-даследчых устаноў распрацаваць праект увядзення правільных севазваротаў у калгасах БССР. Дзяржплану і Наркамзему (планавы аддзел) распрацаваць і прадставіць у распараджэнне праектыроўшчыкаў севазваротаў асноўныя паказальнікі развіцця жывёлагадоўлі і патрэбнасці рэспублікі ў прадукцыі палявoдства на 3-ю пяцігодку.

4. Пасля 15 верасня на спецыяльнай нарадзе пры СНК заслухаць і абмеркаваць праект Наркамзема па ўвядзенню правільных севазваротаў у калгасах. Запрасіць для ўдзелу ў абмеркаванні праекта севазваротаў і для кансультавання складання гэтага праекта вучоных саюзных даследчых устаноў, а таксама запрасіць для ўдзелу ў абмеркаванні праекта севазваротаў аграномаў, працуючых на вытворчасці, і ўсіх удзельнікаў работ, якія праводзяцца ў парадку 2 п. гэтай пастановы.

5. Абавязаць цэнтральныя і раённыя газеты БССР разгарнуць шырокае абмеркаванне праекта ўвядзення правільных севазваротаў, арганізуючы гэта абмеркаванне вакол артыкулаў аб перспектывах сельскай гаспадаркі асобных раёнаў і калгасаў пры ўвядзенні правільных севазваротаў.

6. Абавязаць Дзяржаўнае выдавецтва БССР у 5-дзённы тэрмін выдаць плакатам тыражом 30 тыс. экземпляраў праект увядзення правільных севазваротаў, апублікаванага ад імя камісіі Наркамзема СССР і Наркомсоўгасаў.

Старшыня СНК БССР Д. ВАЛКОВІЧ.
Кіраўнік спраў СНК БССР І. КОНІКАЎ.

У ШЛЯХУ

(НЕГАРЭЛАЕ—МЕНСК)

Чакаўшыя ў Негарэлым хваляваліся: хутчэй-бы сустрэць дарагіх сыноў радзімы, абняць іх, пацiснуць рукі, выказаць ім сваю любоў.

Норд-экспрэс пазніўся на 54 мінуты. Нецярплівасць узрастала. І гэта было на ўсіх станцыях пуці ад Негарэлага да Менска.

Калі Героі на ст. Негарэлае перaселі ў совецкі поезд, стаханаўцу-машыністу Менскага дэпо тав. Касцюковічу стала зусім ясна: трэба навярстаць недапушчальнае спазненне, весці совецкі поезд з узмоцненай хуткасцю.

Апошнія прывітанні з працоўнымі і пагранічнікамі ст. Негарэлае — і поезд крануўся. Набіраючы хуткасці, ён імкліва імчаў у Менск, дзе з нецярпеннем чакалі слаўных лётчыкаў тысячы працоўных.

***

Акружаныя групай журналістаў, таварышы Громаў, Юмашоў і Данілін дзяліліся ўражаннямі. Яны расказвалі аб палёце, аб машыне, аб сустрэчах у Амерыцы, у Парыжы, Лондане і аб сваіх пачуццях пры звароце на радзіму.

— Міхаіл Міхайлавіч, раскажыце пра амерыканскія аэрадромы, — просім мы.

Тав. Громаў гаворыць:

— Амерыканскія аэрадромы ў пераважнай большасці вельмі маленькія, але яны выдатна абсталяваны. Палі аэрадромаў асфальтаваны. На кожных дзесяці метрах стаяць маякі. Ноччу, такім чынам, аэрадромы лёгка заўважыць і таму яны прыгодны для начных пералётаў.

У часе гутаркі Міхаілу Міхайлавічу прыносяць пачку тэлеграм. Ён раскрывае іх і чытае. Тут прывітанні адважным сталінскім сокалам ад вайсковых часцей, ад Ваеннага совета Беларускай вайсковай акругі, ад рэдактара «Праўды» тав. Мехліса, ад Маскоўскага Совета, ад родных і знаёмых.

Тав. Громаў расказвае пра сустрэчы з вядомымі лётчыкамі Амерыкі Джэмсам Матэрнам і Эрні Смітам. Самалёт Матэрна вельмі добра абсталяваны. Нязручна толькі тое, што на ім адзін пілот. Эрлі-ж Сміт у гутарцы з героямі-лётчыкамі на пытанні, што Вы зараз думаеце рабіць, заявіў:

— Пасля таго, што Вы зрабілі, нам ужо мала чаго асталося рабіць...

Потым Міхаіл Міхайлавіч дзеліцца сваімі думкамі аб сустрэчы з Эптонам Сінклерам. Сінклер надзвычайна жывы і цікавы чалавек, многа цікавіцца справамі Совецкага Саюза, жадае прыехаць да нас. Мы сустрэліся з ім цёпла і па-дружаску. Сінклер зараз многа працуе. Ён піша маленькія кнігі і сам выдае іх, каб рабочаму даступна было купіць кнігу і чытаць яе. Сінклер расказваў як цяжка рабочаму набыць сабе добрую кнігу, бо цана яе недаступна для яго.

...Поўны заграпічных уражанняў другі пілот гераічнага экіпажа Андрэй Барысавіч Юмашоў проста і захапляюча расказвае:

— Незабыўны Голівуд. Там мы бачылі цудоўныя відовішчы, бачылі некалькі «кінозвёзд». Здзіўляе, што там увесь час добрае надвор'е і работа ідзе бесперапынна. Фільмы здымаюцца з вялікай хуткасцю. Я сам зняўся ў новым фільме «Крылаты чалавек». Здымаюць фільм, і тут-жа паказваюць яго гледачу.

Далей тав. Юмашоў расказвае пра Н'ю-Ёрк з яго небаскробамі, пра наведванне «Белага дома» ў Вашынгтоне, дзе героі-лётчыкі былі прыняты прэзідэнтам ЗША Рузвельтам.

— Я ўручыў Рузвельту пісьмо, датаванае 12 ліпеня ў Маскве і 14 ліпеня ў Амерыцы. Гэта пісьмо першае ў гісторыі, якое прайшло за такі кароткі час з Масквы ў Амерыку.

...У Парыжы лётчыкі мелі сустрэчу з вялікім пісьменнікам Рамэн Раланам. Гэта сустрэча была выключнай.

— Пастарэўшы Ралан гутарыў з намі цёпла і па-дружаску. Героі сустрэліся з артыстамі МХАТ'а былі на спектаклях «Анна Карэніна», «Любоў Яравая». Спектаклі пакінулі ў іх выключнае ўражанне.

...Поезд набліжаўся да Менска. Тав. Юмашоў заканчваў гутарку апавяданняў аб Лондане. Тут яны наведалі нацыянальную галерэю — багатую скарбніцу мастацтва і гістарычнае месца Вензор — рэзідэнцыю англійскіх каралёў.

Штурман самалёта тав. Данілін спакойна расказвае пра ўмовы, у якіх праходзіў рэкордны пералёт.

— Праз дваццаць мінут пасля старта мы апынуліся ў тумане і вымушаны былі ісці над хмарамі, якія закрылі ад нас зямлю. Ужо каля Волагды мы сустрэлі «фронт» (дрэннае надвор'е)... Пачаўся сляпы палёт. З нагружаным самалётам ляцець небяспечна. Узнікшая балтанка — пагражаюча. Магло быць і абледзяненне. Але пасля гадзіны сляпога палёту небяспека мінула, мы ўбачылі сонца. Пад намі была суцэльная вобла чнасць. Прышлося карыстацца радыёкомпасам, пеленгуючы Маскву і Ленінград.

Расказваючы далей, т. Данілін перадае нам сваё адчуванне пры пералёце праз цяжкія месцы. Ён заканчвае:

— Сляпыя палёты і праходжанне цыклонаў паўтараліся некалькі разоў. І над Барэнцавым морам, і над полюсам, і ў Канадзе... Полюса мы дасягнулі праз 23 гадзіны 47 мінут пасля старта — на 13 мінут раней намечанага тэрміну. Гэта азначала, што наш палёт праходзіў дакладна па графіку.

***

Паказаліся агні Менска. Поезд замядляў ход. Шлях ад Негарэлага да Менска пакрыт на 12 мінут раней. На Менскім вакзале слаўных сталінскіх пітомцаў чакала хвалюючая сустрэча з працоўнымі сталіцы БССР...

...А далей зноў трыумфальны шлях да сэрца чалавецтва — чырвонай Масквы.

С. ГАЛКІН, П. КАВАЛЁЎ.

КАЛГАСНАЕ ПРЫВІТАННЕ

Барысаў.

Паведамленне аб звароце Героям Совецкага Саюза таварышоў Громава, Юмашова і Даніліна ў Маскву хутка разнеслася па ўсіх прадпрыемствах, установах, калгасах.

На запалкавай фабрыцы імя Кірава, фабрыцы «Профінтэрн», шклозаводзе і другіх прадпрыемствах гэта радасная вестка была сустрэта рабочымі з выключным уздымам.

На агульным сходзе ў калгасе «Комінтэрн», Карсакаўскага сельсовета, сабралося больш 130 калгаснікаў. 60-гадовы Забалоцкі Васіль сказаў:

—Такі пералёт, маглі зрабіць толькі сталінскія выхаванцы, толькі мужныя сыны нашай Совецкай краіны.

Сход калгаснікаў арцелі «Рой», Метчанскага сельсовета, у прынятай рэзалюцыі горача вітае слаўных герояў і жадае ім добрага здароўя, а таксама найлепшых поспехаў у іх далейшай рабоце па ўмацаванню магутнасці нашай слаўнай совецкай авіяцыі.

Н. ГЛУХ.

НА РОСШУКІ ЛЕВАНЕЎСКАГА

На самалёце «Н-170», як ужо вядома, я лятаў на Паўночны полюс. Цяпер машына зноў адпраўляецца ў Арктыку. Шмат гаварыць аб ёй не буду. «АНТ-6» — выдатны самалёт, які мае ўсе лепшыя якасці, спецыяльна прыстасаваны для палётаў у Арктыцы.

На барту майго самалёта, апрача экіпажа, пойдуць начальнік экспедыцыі Марк Іванавіч Шэвелеў і флаг-штурман экспедыцыі Іван Тімафеевіч Спірын.

Я выразна ўяўляю труднасць надыходзячага рэйса. Калі аб совецкім сектары Арктыкі мы яшчэ тое-сёе ведаем, то аб амерыканскім — нам амаль нічога невядома. Праўда, мы ўлічым вопыт, накоплены экіпажамі тт. Чкалава і Громава.

Наш шлях дзеліцца ўласна на наступныя ўчасткі: Масква — Архангельск, Архангельск — востраў Рудольфа (калі будзе спрыяльнае надвор'е) і залёт у Амдэрму па дарозе з Архангельска на в. Рудольфа (калі надвор'е будзе дрэннае). І, нарэшце, апошні ўчастак — востраў Рудольфа — Паўночны полюс.

Першы ўчастак асвоен. Другі — Архангельск — востраў Рудольфа — трудны. Але нас будуць абслугоўваць усе метэастанцыі ўзбярэжжа. Найбольш цяжкі ўчастак — востраў Рудольфа — Паўночны полюс. Тут мы цалкам пяройдзем на «апеку» Папаніна. Далей, у часе пошукавых работ мы будзем прадастаўлены самім сабе. Якое надвор'е нас сустрэне за полюсам, мы не ведаем. Але, мабілізаваўшы свой вопыт, спадзяемся правільна прадугадаць надвор'е.

Пошукавыя работы будзем весці строем, разгорнутай калонай. Гэта дазволіць адразу «ахватваць» раён да 100 кіламетраў. За ільдамі будзем глядзець усе. Зараз я не магу яшчэ сказаць, як мы будзем аглядаць мясцовасць, але там, за полюсам, мы так размяркуем абавязкі, каб ні адзін кавалачак ільду не выслізгнуў ад нашага зроку. Ён будзе аглядацца не адным, а некалькімі ўдзельнікамі экспедыцыі.

Пры спрыяльным надвор'і я спадзяюся бачыць ільды на 30—40 кіламетраў. І вядома, калі там будзе знаходзіцца самалёт тав. Леванеўскага, мы яго заўважым. Незалежна ад умоў у Арктыцы, мы абавязаны выканаць заданне партыі і ўрада і «абшукаем» усе ільды, хоць-бы нам прышлося ісці брыючым палётам. Ляцім мы на калёсах. Але ў нашых самалётаў велізарныя, з двухметровым дыяметрам калёсы, і на іх мы можам сесці не толькі на аэрадром, але і на крыгу Папаніна.

У часе палёту я буду звязан з пілотамі іншых самалётаў па радыётэлефону. На нашых самалётах абсталяваны выдатныя радыёстанцыі. Я, напрыклад, маю намер увесь час падтрымліваць радыёсувязь з Масквой.

Камандзірам карабля «Н-170» і камандзірам усяго лётнага звяна назначан я. На барту майго самалёта—экіпаж: радыст экспедыцыі, чэлюскінец — ордэнаносец С. А. Іваноў, мой старэйшы лётны спадарожнік — ордэнаносец Пепенін і Марозаў. Усе яны, як ужо вядома, прымалі ўдзел у экспедыцыі на Паўночны полюс

Роля флаг-штурмана тав. Спірына ў нашым надыходзячым пералёце выключна вялікая. Яму прыдзецца весці караблі па зусім недаследваных шыротах амерыканскай Арктыкі. Не маючы карт, без арыентыраў, флаг-штурману экспедыцыі трэба будзе выканаць гераічнае заданне — накіраваць караблі па трасе тав. Леванеўскага. Калі да гэтага дадаць, што з 10 верасня ў Арктыцы наступіць палярнае змярканне, то роля флаг-штурмана становіцца зразумелай.

Палёт наш, і мы аб гэтым ведаем і да гэтага рыхтуемся, будзе цяжкі, асабліва ў амерыканскім сектары Арктыкі. Але мы забяспечаны ўсім, каб давесці справу да канца.

У Арктыцы, з яе нечаканымі зменамі надвор'я павінны быць прадугледжаны ўсе магчымасці. З кожным з караблёў можа адбыцца якая-небудзь непрыемнасць у выглядзе вымушанай пасадкі на лёд з-за быстрай перамены надвор'я, ці па іншай прычыне. Мы забяспечылі экіпаж кожнага самалёта поўгадавым запасам харчавання, добра і моцна запакаванага ў гумовыя мяшкі. На ўсіх самалётах абсталявалі па 3 радыёстанцыі. Адна з іх — магутная ўсехвалевая, другая — запасная, якая дзейнічае на хвалі 600 метраў, і трэцяя — з ручным прыводам. Увесь камплект пітання для радыёстанцый бярэцца ў падвоенай колькасці.

На самалёты пагружаны падагравальныя лямпы для прыгатавання ежы, стрэльбы, шоўкавыя палаткі, нарты, лыжы і іншыя рэчы, неабходныя для работы ў часе экспедыцыі, а ў выпадку пасадкі на лёд — для штодзеннага ўжытку.

Мы ведаем, што наша экспедыцыя арганізавана па даручэнню ўрада, па даручэнню таварыша Сталіна. Мы ведаем таксама, што ён сочыць за падрыхтоўкай нашай экспедыцыі і трывожыцца за лёс нашых таварышоў, якія аказаліся ў ільдах Арктыкі па той бок полюса. І ніхто, пагэтаму, з нас не спыніцца ні перад якімі труднасцямі, каб выканаць гэта высокае заданне і вырваць з кіпцюроў палярнай прыроды Леванеўскага, Кастанаева, Леўчанка, Пабежымава, Гадавікова і Галкоўскага.

У поспеху нашай экспедыцыі мы ўпэўнены.

Камандзір звяна самалётаў і самалёта «Н-170» Герой Совецкага Саюза М. В. ВАДАП'ЯНАЎ.

ЗНОЙДЗЕМ І ВЫРУЧЫМ НАШЫХ ТАВАРЫШОЎ

Склад экіпажа самалёта «Н-172» у асноўным астаўся нязменным. Камандзірам і першым пілотам назначан я. Штурманам ідзе тав. Н. М. Жукаў, які лятае са мной з 1932 года, першым бортмеханікам — Н. К. Сугробаў. Другія механікі — тт. Чагін і Гінкін. Тав. Чагін быў першым бортмеханікам на самалёце тав. Фарыха ў часе яго зімовага пералёту па паўночнаму ўзбярэжжу СССР. Борт-радыст на самалёце т. Куксін. Другі пілот будзе назначан дадаткова.

Экіпаж самалёта «Н-172» спаян шматгадовай сумеснай работай. Яго тэхнічныя веды, мужнасць і чароўны характар у агульнасумесным жыцці бяспрэчны.

Самалёт «Н-172» прайшоў дэтальны агляд з наступным бягучым рамонтам. Ніякіх сумненняў у сэнсе яго надзейнасці і моцнасці ў нас няма. Для павелічэння радыуса дзеяння самалёта на машыне пастаўлены тры дадатковыя бакі. Такім чынам, мы зможам прайсці 3 тысячы кіламетраў.

Асаблівая ўвага намі звернута на радыёсувязь. У прыватнасці, на ўсіх самалётах уведзены пасады борт-радыстаў. Мы павялічылі таксама колькасць запасных частак радыёапаратуры, у асаблівасці, сілавых агрэгатаў.

На маё перакананне, адначасовы выхад са строю правага крайняга матора на самалёце Леванеўскага і радыёстанцыі зусім непраўдападобны. Як відаць, умовы, у якія папаў самалёт «Н-209» пры неабходнасці паменшыць вышыню палёту, прывялі да абледзянення і далей — да тэрміновай яго пасадкі. Можа быць, пры гэтым была пашкоджана радыёстанцыя, якая знаходзілася ў насавой частцы самалёта «Н-209». Відаць, пашкоджанне радыёстанцыі на самалёце тав. Леванеўскага аказалася даволі сур'ёзным, калі такія вопытныя, як радыётэхнік тав. Галкоўскі (я яго асабіста ведаю з 1925 года) і першы бортмеханік тав. Пабежымаў (якога ведаю з 1924 года) да гэтага часу не «вылезлі» ў эфір з паведамленнем аб сваім становішчы.

Пошуковая работа ўскладняецца тым, што да наступлення палярнай ночы час вельмі абмежаваны. Таму мне прадстаўляецца больш мэтазгодным шукаць экіпаж тав. Леванеўскага пералётам рассыпным строем усіх чатырох самалётаў з вострава Рудольфа на мыс Бароу ці к месцу знаходжання «Красина» або палётам з вострава Рудольфа ў раён перадачы з паветра апошніх дэпеш экіпажнага самалёта «Н-209». Але які варыянт лепшы, можна будзе ўстанавіць толькі на месцы, калі мы на востраве Рудольфа будзем ведаць хоць-бы прыблізна метэаралагічную абстаноўку па той бок Паўночнага полюса.

Чатыры самалёты, якія ідуць строем фронта на адлегласці ў 20 кіламетраў адзін ад другога, могуць ахапіць паласу каля 100 кіламетраў. Для падтрымання сувязі паміж самалётамі і флагманскім караблём у нас устаноўлены радыёстанцыі больш удасканаленыя, чым тыя, якія мы мелі ў экспедыцыі на Паўночны полюс. Нашы рацыі маюць павышаную дальнасць дзеяння.

Мы прыкладзем усе намаганні, аддамо ўсе веды і вопыт, каб знайсці і выручыць нашых таварышоў, якія асабіста звязаны з многімі з нас шматгадовай работай на Поўначы і дружбай.

Камандзір самалёта «Н-172» Герой Совецкага Саюза А. Д. АЛЕКСЕЕЎ.

ЛЮДЗІ, ПАКАРАЮЧЫЯ СТЫХІЮ ПРЫРОДЫ

Калі крылаты совецкі карабль «АНТ-25» узняўся з Шчолкаўскага аэрадрома ў паветра і ўзяў курс па Сталінскаму маршруту праз Паўночны полюс у Паўночную Амерыку — уся совецкая краіна, увесь яе шматмільённы народ лікавалі ад радасці.

Зараз, калі верныя сыны нашай вялікай краіны—слаўныя сталінскія пітомцы вяртаюцца з далёкага шляху на сваю соцыялістычную радзіму, — лікаванню совецкага народу няма мяжы.

Калі мы пісалі гэтыя радкі, нашы сэрцы ўсё больш і больш напаўняліся пачуццём любві і адданасці комуністычнай партыі і вялікаму правадыру народаў таварышу Сталіну, які выхоўвае дзесяткі і сотні тысяч адважных і мужных людзей.

Стаханаўцы 2-га хромавага цэха завода «Большэвік»: КУГЕЛЬ М. С., МАЖЭЙКА Р. М., РУДЭНКА І. С.

СУР'ЁЗНАЕ ПАПЯРЭДЖАННЕ

У «Звяздзе» паведамлялася ўжо аб тым, як неарганізавана было праведзена свята на ўсебеларускім стадыёне, прысвечанае Дню авіяцыі. У заметцы ўказвалася, што паміж асобнымі нумарамі праграмы былі вялікія інтэрвалы. Прысутным на свяце не была паведамлена праграма святкавання Дня авіяцыі, не было ўказана месца збору. Удзельнікам свята своечасова не падалі транспарт. Велізарная маса ўдзельнікаў у свяце прымушана была ісці са стадыёна пехатой або ехаць у перапоўненых трамваях.

На пасяджэнні Бюро ЦК КП(б)Б, дзе разбіралася гэта пытанне, высвянілася, што таксама неарганізавана 6 і 12 жніўня былі праведзены раённыя масоўкі. Як правіла, на гэтыя масоўкі выдзецца колькасць білетаў у два-тры разы перавышаючая колькасць месц. Збіраючыяся на масоўкі з прычыны гэтага вымушаны цясніцца, а некаторая частка рабочых, служачых і совецкіх інтэлігентаў, запрошаных на свята, не пападае потым на тэрыторыю, дзе праводзіцца масоўка. Гэта дыскрэдытуе такога роду мерапрыемствы.

Гарком партыі, не гледзячы на сігналы працоўных, ні разу не разглядаў пытанняў арганізацыі масовак. Сігналы мас не прымаліся пад увагу.

Звычайна арганізацыя і правядзенне такіх масовак у раёнах даручалася людзям другарадным. Таксама гарком паступіў і з арганізацыяй масоўкі, прысвечанай Дню авіяцыі.

Уся арганізацыя масоўкі была даручана людзям другарадным і бязрукім. Сакратар гаркома т. Літвін не ўдасужыўся праверыць справу арганізацыі гэтай масоўкі. Ён нават не ўзначаліў камісіі, створанай для правядзення Дня авіяцыі ў горадзе Менску. Усё гэта сведчыць аб безадказных адносінах яго да такога роду масавых палітычных мерапрыемстваў.

За неарганізаванасць і адсутнасць кантролю за тым, як падрыхтавана масоўка, як падрыхтавана абслугоўванне людзей у час масоўкі Бюро ЦК КП(б)Б абвясціла вымову сакратару Менскага гаркома КП(б)Б т. Літвіну.

Тав. Фадзееў, які ўзначальваў камісію па правядзенню святкавання Дня авіяцыі у г. Менску, знят з работы.

Гэта пастанова павінна паслужыць сур'ёзным папярэджаннем для ўсіх партыйных арганізацый і ў прыватнасці сакратароў райкомаў і парткомаў. Трэба зразумець, нарэшце, што масоўкі ёсць буйнае палітычнае мерапрыемства. І кіраўніцтва імі не можа перадавярацца людзям другарадным.

На масоўкі збіраюцца тысячы людзей. Вось чаму план правядзення масоўкі павінен быць строга прадуманым. Арганізацыя мітынга, план увесялення, расстаноўка людзей на масоўцы — павінны быць прадуманы і праверыны. Толькі ў гэтым выпадку можна разлічваць на поспех масоўкі і не даць магчымасці ворагу выкарыстаць яе ў сваіх мэтах.

СХОД ГОМЕЛЬСКАГА ПАРТЫЙНАГА АКТЫВА

ВЫСТУПЛЕННЕ т. ВОЛКАВА

ГОМЕЛЬ. 23 жніўня адбыўся сход актыва гомельскай партыйнай арганізацыі. На сходзе прысутнічала 900 чалавек. З дакладам аб выніках Жнівеньскага Пленума ЦК КП(б)Б і чарговых задачах партыйнай работы выступіў выконваючы абавязкі першага сакратара ЦК КП(б)Б тав. Волкаў.

У спрэчках па дакладу выступіла 13 чалавек.

ГІСТАРЫЧНЫЯ ШЛЯХІ РАЗВІЦЦЯ АВІЯЦЫІ Ў АРКТЫЦЫ

А. С. ГАНЧАРОЎ

Авіяцыя вялікага Совецкага Саюза даказала ўсяму свету высокі ўзровень авіяцыйнага тэхнічнага развіцця краіны, з галоўнае, мірны характар гэтага развіцця.

І сапраўды, калі ў Італіі авіяцыя служыць ганебнай справе бамбёжкі безабароннага насельніцтва Абісініі, у Германіі —сродкам разбурэння гарадоў, прэмысловых цэнтраў і варварскага забойства мірных жыхароў свабоднай Іспаніі, калі японскія самалёты бамбардыруюць кітайскія гарады і вёскі, калі авіяцыя гэтых фашысцкіх краін служыць мэтам агрэсіі, мэтам развязвання вайны і ўсяляе жах усяму прагрэсіўна мыслячаму чалавецтву, то наша авіяцыя, перш за ўсё, служыць справе абароны соцыялістычнай бацькаўшчыны, справе падтрымання і ўмацавання міру ва ўсім свеце.

Наша грамадзянская авіяцыя абслугоўвае народнагаспадарчыя запатрабаванні краіны, з'яўляецца лепшым і хутчэйшым відам транспарту і сувязі на неабсяжнай тэрыторыі СССР. Поспехамі нашай авіяцыі захапляецца ўвесь свет, бо мірны характар нашай авіяцыі падкрэсліваецца яе развіццём, прымяненнем і дасягнутымі перамогамі. Асаблівае месца ў нашым Грамадзянскім паветраным флоце трэба адвесці развіццю палярнай авіяцыі.

Упершыню ў Арктыцы самалёт быў прыменен у 1914 годзе ў сувязі з пошукамі экспедыцыі Г. Я. Седова на шхуне «Св. Фока». Для пошукаў гэтай экспедыцыі Галоўным гідраграфічным кіраўніцтвам была арганізавана выратоўчая экспедыцыя ў складзе: морскага лётчыка Нагурскага і борт-механіка Кузнецова. Самалёт «Фарман» быў зроблен у Францыі. З губы «Крестовой» на Новай Зямлі, куды самалёт быў дастаўлен на параходзе «Печера», Нагурскі ў жніўні-верасні 1914 года зрабіў з чыстай вады пяць палётаў і хаця гэтыя палёты не ўзянчаліся поспехам у адносінах абнаружання экспедыцыі Седова, але яны выдатны тым, што з'яўляюцца першымі палётамі ў Арктыцы.

Пасля палётаў Нагурскага наступіў параўнальна працяжны перыяд часу, калі ў выніку імперыялістычнай вайны палёты ў Арктыцы не рабіліся, і толькі ў 1922 годзе пачалося далейшае развіццё арктычных палётаў, калі Р. Амундсен, снаражаючы для дрэйфу ў Палярным моры шхуну «Мод», меў на барту амерыканскі самалёт «Керціс». У складзе экспедыцыі знаходзіўся лётчык-нарвежац Од-Даль, але ў выніку дрэннага надвор'я палёты на працягу 1922 года не рабіліся. Толькі ў 1923 годзе лётчык Даль сумесна з капітанам шхуны «Мод» Вісцінгам зрабіў два палёты ў раёне паміж Нова-Сібірскімі астравамі і вострава Врангеля, адкрыўшы тым самым першыя палёты з дрэйфуючых ільдоў. Наступныя два палёты былі няўдалыя і 16 ліпеня 1923 года самалёт, зачапіўшы крылом за торасы, пацярпеў аварыю. Людзі атрымалі нязначныя пашкоджанні. Адначасова з палётамі са шхуны «Мод» Амундсен і лётчык Одмаль на самалёце «Юнкерс» зрабілі некалькі пробных палётаў з паўночнага ўзбярэжжа Аляскі, якія таксама закончыліся аварыяй самалёта пры адной з пасадак.

Не гледзячы на няўдачы, Амундсен пачаў рыхтаваць новую паветраную экспедыцыю для даследвання Палярнага басейна.

У 1925 годзе на сродкі амерыканца Эльсворта пры садзейнічанні нарвежскага аэраклуба, Амундсен арганізуе экспедыцыю на двух самалётах «Дорнье-Валь» з маторамі Рольс-Ройс. План экспедыцыі заключаўся ў тым, каб зрабіць палёт адначасова на двух самалётах паміж Шпіцбергенам і Полюсам для высвятлення, што выяўляе сабою гэта недаследваная вобласць. 21 мая 1925 года каля 4 гадзін дня самалёты стартавалі з Кінгсбей (о. Шпіцберген) і зрабілі пасадку на 87 градусаў 43 сек. паўночнай шыраты і 10 градусаў 20 секунд заходняй даўгаты, на невялікую палынню. У выніку перагрупіроўкі ільдоў прагаліны чыстай вады зніклі, адзін самалёт удалося падняць на лёд, а другі прышлося пакінуць. Падрыхтаванне аэрадрома сярод торасаў рабілася з нечалавецкімі намаганнямі шасцю членамі экспедыцыі з 22 мая па 15 ліпеня. 15 ліпеня самалёт «Дорнье-Валь», маючы на барту абодва экіпажы, пілатуемы Рысер-Ларсенам, пры навігатары Дзітрыксоне, стартаваў каля 10 гадзін раніцы на Шпіцберген і каля 7 гадзін вечара зрабіў пасадку ў моры, непадалёку адной з бухт вострава.

Гэты палёт Амундсена паказаў поўную магчымасць прымянення ў Арктыцы для даследчых мэт самалётаў.

У 1924 годзе на самалёце «Ю-20» адбываліся першыя палёты Б. Г. Чухноўскага з мэтай ледавой разведкі ў Карскім моры, праліве Матачкін Шар і высвятлення прымянімасці нагляданняў з самалёта, для праводкі судоў у ільдах, гідраграфічных даследванняў і абследвання промыслаў. У 1925 годзе для гэтых-жа мэт і праводкі судоў Карскай экспедыцыі было паслана ўжо два самалёты «Ю-20». Адзін вёў тав. Чухноўскі, другі — О. А. Кальвіц. У 1926 годзе амерыканец Берд на сродкі Форда зрабіў палёт з Кінгсбоя (о. Шпіцберген) да Паўночнага полюса і назад на самалёце «Фокер», названым ім у гонар дачкі Форда «Джазефінз Форд».

У тым-жа годзе Герой Совецкага Саюза М. С. Бабушкін пачынае палёты ў горле Белага мора ў мэтах разведкі цюленя. У 1926 годзе ў раёне о. Врангеля на самалёце «Ю-23» рабіліся палёты лётчыка Кальвіца з Г. А. Ушаковым з мэтай аэрафотаз'ёмкі і вызначэння месца арганізуемай на о. Врангеля совецкай калоніі.

У 1926 годзе і ў 1927 годзе рабіліся палёты самалётаў экспедыцыі Красінскага, Уількінса і Эйльсона. З 1928 года, у сувязі з гібеллю дырыжабля «Італія», рабіліся выратавальныя палёты самалётаў. 25 чэрвеня Лундбор зняў з ільдзіны начальніка экспедыцыі на дырыжаблі «Італія» У. Нобіле і 10 ліпеня Чухноўскі на трохматорным «ЮГ-І» зрабіў свой гістарычны палёт, абнаружыўшы групу Мальгрэна. Адначасова Герой Совецкага Саюза Бабушкін на самалёце «Ю-13» зрабіў пошукавыя работы на ўсход ад Шпіцбергена, зрабіўшы некалькі пасадак на дрэйфуючыя ільды ў цяжкіх умовах.

У 1929 годзе лётчык Кальвіц зрабіў пералёт з бухты Лаўрэнцiя да мыса Шмідта і о. Врангель.

Асаблівае месца ў гісторыі развіцця палярнай авіяцыі займаюць палёты ў Чукоцкім моры ў 1929-30 гг. совецкіх і амерыканскіх самалётаў у сувязі з зімоўкай двух судоў: «Стаўрополь» і амерыканскай шхуны «Нанук». З прычыны таго, што на зазімаваўшых судах пачаліся захворванні і недахват харчоў, з совецкага боку была арганізавана выратавальная экспедыцыя, узначальваемая Героем Совецкага Саюза т. Слепнёвым на самалёце «В-33» СССР-177 і лётчыка Галышэва на самалёце СССР-182. З амерыканскага боку ўдзельнічала некалькі самалётаў. У час палётаў 10 лістапада 1929 года пацярпеў катастрофу амерыканскі самалёт «Гамільтон», на якім трагічна загінулі пілот Эйельсон і бортмеханік Борланд. Былі арганізаваны росшукі Эйельсона і толькі пасля неаднаразовых палётаў на працягу трох месяцаў Герою Совецкага Саюза Слепнёву ўдалося 13 лютага 1930 г. расшукаць і адкапаць трупы загінуўшага экіпажа. 22 лютага 1930 года т. Слепнёў перадаў целы загінуўшых на шхуну «Нанук», а 4 сакавіка зрабіў палёт з м. Шмідта ў Амерыку (г. Тэлер-Фербенкс і Сіэтль). У той час, як рабіліся пошукі загінуўшых амерыканскіх лётчыкаў, пілот Галышэў правёў выключна вялікую работу па вывазу хворых з парахода «Стаўрополь» у бухту Лаўрэнція.

У перыяд 1930—34 гг. паміма рэгулярнай работы авіяцыі па праводцы судоў, перавозцы пасажыраў, пошты і грузаў неабходна адзначыць некаторыя асобныя палёты. Пералёт пілота Фарыха ў 1936 годзе на вучэбным самалёце «У-2» Краснаярск—Дудзінка і назад: Міхеева— на «АНТ-9», Табольскі раён; Струбе — на о. Врангеля. У 1932 годзе Герой Совецкага Саюза т. Леванеўскі зрабіў два бліскучых пералёты з Севастопаля ў Хабараўск і, ратуючы амерыканскага лётчыка Матэрна, пацярпеўшага аварыю ў раёне Анадыра, з Хабараўска ў Анадыр і г. Ном (Аляску).

Асаблівай увагі заслугоўвае палёт Героя Совецкага Саюза т. Алексеева А. Д. у 1934 годзе на Паўночную Зямлю да астравоў С. Каменева для зняцця зімоўшчыкаў і экіпажа пацярпеўшага аварыю самалёта Ліндэля.

1934 год увайшоў у гісторыю чалавецтва гераічнай работай палярнай авіяцыі па выратаванню чэлюскінцаў.

Аперацыя па зняццю з ільдзіны 102 чалавек была закончана бліскуча і здзівіла ўвесь свет праяўленым гераізмам і майстэрствам.

У 1935 годзе былі арганізаваны вялікія зімнія палёты: гэта палёты Вадап'янава і Ліндэля з Масквы на м. Шмідта і назад; Молакава — з Масквы на Дзіксон; Алексеева — на м. Нордвік; Фарыха — Масква—Вайгач і назад. Гэтыя палёты паслужылі пачаткам асваення асобных арктычных цэнтраў, паветраных трас і выпрабавання матэрыяльнай часці.

З года ў год поспехі нарастаюць і 1936 год прынёс новыя перамогі палярнай авіяцыі. Гэта — здзіўляючы беспасадачны пералёт Масква — о. Уд па Сталінскаму маршруту тт. Чкалава, Белякова і Байдукова; гэта — пералёт Молакава з Масквы праз Якуцію—Чукотку, о. Врангеля, па ўзбярэжжу Ледавітага акіяна ў Маскву; гэта — пералёт Леванеўскага з Амерыкі ў Маскву праз Аляску—Чукотку—Якуцію і Сібір і, нарэшце, пералёт Вадап'янава і Махоткіна Масква — о. Рудольфа—Масква.

1937 год — год большэвіцкіх дзярзанняў, калі совецкая авіяцыя выходзіць на сусветную арэну і даказвае ўсяму свету магутнасць волі і падрыхтаванасці большэвікоў.

Тое, што было векавою марай чалавецтва, большэвікі дабіліся поспеху за 8 месяцаў.

1937 год пачаўся труднейшым зімнім пералётам Фарыха па маршруту Масква—Якуцк—Чукотка — о. Врангеля — Узбярэжжа Ледавітага акіяна—Архангельск — Масква.

21 мая Героі Совецкага Саюза тт. Шмідт, Вадап'янаў, Молакаў, Алексееў, Мазурук, Шэвелеў і Папанін зрабілі бліскучую пасадку армады цяжкіх паветраных караблёў на Паўночным полюсе. На дрэйфуючай ільдзіне арганізавана палярная станцыя. Экспедыцыя закончана бліскуча. Яшчэ ўвесь свет здзіўляўся гэтым подвігам, калі гераічная тройка сталінскіх выхавальнікаў на самалёце «АНТ-25», вылецеўшы з Масквы 18 чэрвеня праз Паўночны полюс у Амерыку і 20 чэрвеня бліскуча закончыла грандыёзны пералёт, зрабіўшы пасадку ў Портландзе. Ворагі і скептыкі прабавалі было аднесці гэту перамогу совецкай авіяцыі да выпадковасці, але 22 ліпеня з Масквы вылецела другая чырвонакрылая птушка Советаў, праляцела Паўночны полюс і 14 ліпеня зрабіла пасадку ў Сан-Джасінта, устанавіўшы два новых сусветных рэкорды палёту самалёта па прамой і ломанай лініі. Герой Совецкага Саюза т. Громаў і яго адважныя спадарожнікі даказалі ўсяму свету, на што здольны совецкія лётчыкі і перадавая авіяцыйная тэхніка краіны перамогшага соцыялізма. Трансарктычная траса пракладзена і зноў на здзіўленне ўсяму свету 12 жніўня ў 18 гадзін 15 мінут Герой Совецкага Саюза тав. Леванеўскі пачаў у Маскве свой пералёт у Фербенкс, палёт праз Паўночны полюс на 4-маторным транспартным самалёце, палётная вага якога 35 тон.

Не гледзячы на цяжкія метэаралагічныя ўмовы і палёт у субстратасферы пералёт праходзіў выдатна і ўжо 13 ліпеня ў 13 г. 40 мін. самалёт «СССР Н-209» мінаваў Паўночны полюс і лёг курсам на Аляску.

Але сурова Арктыка, надзвычай цяжкі ў ёй умовы палёту. І вось у 14 гадзін 32 мінуты радыё прынесла трывожную вестку аб тым, што крайні правы матор выбыў са строю, у выніку чаго самалёт з 6.000 метраў спусціўся на 4.600 метраў і прадаўжае палёт у суцэльнай воблачнасці. Пасля гэтага рэгулярная сувязь з самалётам была парушана.

Можна меркаваць, што самалёт, ідучы ў воблаках, абледзянеў і ў выніку чаго зрабіў пасадку на лёд, бо ўмовы ільду ў раёне полюса і за ім з'яўляюцца параўнальна спрыяючымі для такой пасадкі.

У дзень урачыстай сустрэчы ўдзельнікаў экспедыцыі на Паўночны полюс Герой Совецкага Саюза т. Вадап'янаў у сваёй прамове на Цэнтральным аэрадроме заявіў: «Мы, совецкія лётчыкі, не баімся ніякіх труднасцей, мы ведаем, што калі з намі здарыцца няшчасце, то нас не кінуць на волю лёсу, бо мы выконваем заданне партыі і ўрада; за намі стаіць 170-мільённы народ Совецкага Саюза, за намі стаіць таварыш Сталін».

Як толькі трывожная вестка аб адсутнасці сувязі з т. Леванеўскім ахапіла сэрцы працоўных, Урадавая камісія, выконваючы ўказанне таварыша Сталіна, неадкладна прыняла рад мер для аказання дапамогі экіпажу самалёта «СССР Н-209». Размах мерапрыемстваў дапамогі сапраўды грандыёзны і магчым толькі ў краіне перамогшага соцыялізма, дзе клопаты аб чалавеку стаяць вышэй за ўсё.

Мы глыбока перакананы, што т. Леванеўскі і яго слаўныя таварышы мужна перанясуць вымушаную пасадку ў ільдах Палярнага басейна, бо яны ўпэўнены, што дапамога блізка, што за імі стаіць шматмільённы Совецкі Саюз, за імі стаіць Сталін.

Нас не зломяць асобныя няўдачы — наша слаўная авіяцыя і яе лётчыкі здольны і надалей даказаць усяму свету, што няма такіх крэпасцей, якіх не змаглі-б узяць большэвікі.

Будзем лятаць вышэй за ўсіх, далей за ўсіх і хутчэй за ўсіх.

НЕАДКЛАДНА ВЫПРАВІЦЬ ПАМЫЛКІ, ДАПУШЧАНЫЯ ПРЫ АЖЫЦЦЯЎЛЕННІ ПАСТАНОВЫ ПАРТЫІ І ЎРАДА

КІРУЮЦЬ З КАБІНЕТАЎ

У Менскім раёне па-шкодніцку незаконна абрэзалі прысядзібныя ўчасткі многім калгасным гаспадаркам. Згодна пастановы СНК СССР і ЦК ВКП(б) уся абрэзаная зямля павінна быць звернута калгаснікам.

Зусім ясны пункт гэтай гістарычнай пастановы ў раёне зразумелі па-свойму. З самага пачатку былі дапушчаны грубейшыя скажэнні. Яшчэ 7 жніўня на нарадзе актыва, скліканай сельрайкомам КП(б)Б для пасылкі яго ў калгасы па практычнаму ажыццяўленню пастановы, з боку сакратара т. Кіштымава, яго намесніка т. Кроненберга і старшыні РВК т. Жарына былі даны няправільныя шкодныя ўказанні. Кроненберг тады ясна выказаўся, што калгасным гаспадаркам, у якіх абрэзаны сядзібы да прыняцця Сталінскага статута сельгасарцелі і ў гэтых гаспадарках ёсць зараз мінімальная норма, то зварочваць ім абрэзаныя ўчасткі не трэба.

Так рабілася і на практыцы. У раёне былі выяўлены ў большасці толькі тыя гаспадаркі, якім трэба дарэзаць да мінімальнай нормы, або перанесці ўчасткі да сядзібы. Першы-ж пункт пастановы СНК Саюза ССР і ЦК ВКП(б) быў злачынна скажон.

Як-жа зараз раённыя арганізацыі—райком КП(б)Б, РВК і райземаддзел—выпраўляюць дапушчаныя скажэнні?

Прыходзіцца канстатаваць, што пастанова партыі і ўрада да гэтага часу яўна ігнаруецца. Кіраўнікі Менскага раёна праяўляюць поўную бесклапотнасць у звароце калгасным гаспадаркам па-шкодніцку адрэзаныя сядзібы.

Раённыя арганізацыі зусім не ведаюць што робіцца ў сельсоветах і калгасах па звароту адрэзанай зямлі. Толькі адзін Фаніпальскі сельсовет паведаміў у зямельны аддзел, што 13 гаспадаркам звернута зямля плошчай у 1,69 гектара. Ці поўнасцю выяўлены ўсе гаспадаркі, у якіх незаконна была адрэзана зямля, старшыня сельсовета т. Альховік, як і загадчык райземаддзела т. Клеўко не пацікавілся і не ведаюць.

Сігналы з месц гавораць аб тым, што ёсць яўнае ігнараванне пастановы СНК і ЦК ВКП(б). У калгасе «Чырвоны партызан», Гатаўскага сельсовета. 100 калгасным гаспадаркам былі незаконна адрэзаны прысядзібныя ўчасткі, агульнай плошчай каля 8 гектараў. Замест таго, каб звярнуць гэту зямлю, старшыня калгаса т. Баркоўскі штодзенна адпраўляе пасланцоў у райземаддзел і прыходзіць сам з хадайніцтвам, каб не прыразаць зямлю.

У райземаддзел прыходзяць дзесяткі калгаснікаў са скаргамі, што ім не зварочваюць незаконна адрэзаную зямлю. Напрыклад, у калгаснікаў сельгасарцелі імя Леніна, Каладзішчанскага сельсовета, Саноўскага Цімафея і Абметка Міхаіла ў 1935 годзе абрэзана па 0,07 гектара і іх участак зараз не мае нават мінімальнай нормы, якая ўстаноўлена згодна статута сельгасарцелі. Калгаснікі скардзіліся ў сельскі совет, але старшыня т. Шырко не хоча займацца гэтай справай. Звярнуліся да загадчыка райземаддзела т. Клеўко. Той толькі напісаў запіску старшыні калгаса і на гэтым супакоіўся. Клеўко ўсе пытанні вырашае ў кабінеце, у калгасы не выязджае. Раённы зямельны аддзелператварыўся ў зборшчыка вестак, а не ў арганізатара правядзення важнейшай работы.

Вось чаму ў большасці сельсоветаў, як напрыклад, Крупіцкім, Дабрынёўскім, Абчацкім і інш., зусім не прыступілі да работы па звароту незаконна адрэзанай прысядзібнай зямлі калгаснікам.

Не лепш праходзіць работа па перадачы калгасам лясоў і лясных угоддзяў на вечнае карыстанне. Гэта работа толькі пачалася і калі будзе закончана — невядома. Паміж калгасамі ўсё яшчэ ідуць спрэчкі наконт лесу, там-сям праяўляюцца рвацкія настроі, а райземаддзел і РВК занялі пазіцыю пасіўных наглядальнікаў.

Запятнулася таксама ліквідацыя соўгасаў. Яшчэ дагэтуль землі соўгаса «Свабода», «Навасёлкі» і «Негарэлае» не адведзены калгасам. У асобных соўгасах ёсць яўна антыдзяржаўныя спробы разбазарыць дзяржаўную маемасць. Дырэктар соўгаса «Негарэлае» дазволіў рабочым увесь другі ўкос скарыстаць для сваіх патрэб.

Усе гэтыя факты астаюцца па-за ўвагай менскіх раённых арганізацый, якія не выконваюць пастановы СНК Саюза ССР і ЦК ВКП(б), не выпраўляюць дапушчаных памылак.

А. ЛОСЬ.

ПА ПРЫНЦЫПУ ЎРАЎНІЛАЎКІ

Пастанова СНК СССР і ЦК ВКП(б) абавязвае зацвердзіць на пленумах раённых выканаўчых камітэтаў рашэнні камісій па размеркаванню зямель ліквідуемых соўгасаў і па перадачы калгасам лясоў і лясных угоддзяў.

Па гэтаму пытанню днямі быў склікан пленум барысаўскага райвыканкома. Да пленума раённая камісія не падрыхтавала сваіх рашэнняў. Выступіўшы ад камісіі загадчык райза т. Каплан не расказаў аб фактах ураўніцельнага размеркавання лясоў паміж калгасамі, аб фактах скажэння пастановы партыі і ўрада, якія маюць месца ў раёне.

Камісія размеркавала лясы ўраўніцельна, беручы ў аснову колькасць гаспадарак у калгасе, незалежна ад таго, блізка, ці далёка гэты лес знаходзіцца ад калгаса. У Веляцінкім сельсовеце камісія вызначыла надзяліць калгасы выключна спраявым лесам у сярэдзіне лясных кварталаў, каб яго цалкам высечы ў бліжэйшыя гады. У калгасах Бродаўскага сельсовета падрыхтоўчая работа па перадачы лясоў калгасам зусім не праведзена. З прычыны гэтага зацвярджэнне перадачы лясоў адкладзена па дзесяці калгасах да «вырашэння прэзідыума РВК».

Няправільна падышла камісія і да размеркавання зямель ліквідуемых соўгасаў. Ад калгаснікаў арцелі «Чырвоныя Сямёнкавічы», Забашавіцкага сельсовета, былі раней шкодніцка адрэзаны 180 гектараў сенажаці і перададзены соўгасу «Палелюм». Раённая камісія чамусьці вырашыла гэту сенажаць размеркаваць паміж другімі калгасамі.

На пленуме адзін з удзельнікаў хацеў вырашыць пытанне: як быць з прысядзібнымі ўчасткамі тых калгаснікаў, члены сем'яў якіх працуюць на прадпрыемствах. Старшынствуючы тав. Рэксін на гэта пытанне адказаў: «Прысядзібнымі ўчасткамі сёння мы не займаемся. Прыдзіце да Каплана і вырашыце з ім».

Наколькі загадчык райземаддзела т. Каплан няправільна вырашае важнейшыя пытанні відаць з такога прыкладу: на пленуме яму задалі пытанне наступнага зместу: «У 1934 годзе калгаснік меў прысядзібны ўчастак 0,60 гектара, які потым абрэзалі да 0,50 гектара. Ці правільна абрэзалі сядзібу калгасніка, паколькі, згодна статута сельгасарцелі, па Барысаўскаму раёну максімальная норма прысядзібнага ўчастка ўстаноўлена ў 0,60 гектара?» Каплан адказвае: «Правільна, трэба пакінуць прысядзібны ўчастак 0,50 гектара».

Не дзіўна пасля гэтага, што ў раёне дапушчана многа памылак і скажэнняў гістарычнай пастановы партыі і ўрада.

Н. Г.

ШКОДНАЯ ЎСТАНОЎКА ЛЕАНОВІЧА

Выкрытыя нядаўна ворагі народу, якія прабраліся ў Аршанскі райком партыі і РВК, давалі ў Наркамзем БССР шкодніцка зменшаныя звесткі аб патрэбнай плошчы зямлі для нарэзкі прысядзібных участкаў калгаснікам раёна. Цяперашняе кіраўніцтва РВК (старшыня Леановіч) замест барацьбы за хутчэйшую ліквідацыю вынікаў шкодніцтва, замест баявога аператыўнага выканання пастановы партыі і ўрада, праяўляе палітычную бясклапотнасць.

Больш таго, дзеянні Леановіча накіраваны на прамы зрыў правядзення ў жыццё гістарычнай пастановы СНК СССР і ЦК ВКП(б). На нарадзе старшынь сельсоветаў і парторгаў, якая адбылася 20 жніўня, Леановіч даў палітычна-шкодную ўстаноўку — устрымацца з нарэзкай прысядзібных участкаў да ўдакладнення агульнай плошчы, патрэбнай для прырэзкі па ўсяму раёну.

Не дзіўна пасля гэтага, чаму работа па надзяленню калгаснікаў прысядзібнымі ўчасткамі ў Аршанскім раёне была спынена. Райвыканком яшчэ і зараз не ведае, якой колькасці гаспадарак звернуты шкодніцка-адрэзаныя прысядзібныя ўчасткі. Тут толькі зараз пачалі збіраць звесткі з сельсоветаў аб такіх гаспадарках і выяўляць агульную плошчу шкодніцка-адрэзанай зямлі ад сядзіб калгаснікаў

Па Пішчалаўскаму сельсовету з 65 гаспадарак, якім трэба было звярнуць шкодніцка-адрэзаныя сядзібы, прырэзана толькі 37. Такое-ж становішча ў Гальцаўскім, Тумініцкім і радзе другіх сельсоветаў. Пры правядзенні работы па надзяленню калгасных гаспадарак сядзібамі дапускаюцца грубыя скажэнні. У сельскагаспадарчай арцелі «Маяк Комуны», Высоцкага сельсовета, пры надзяленні калгаснікаў сядзібамі арыентаваліся на 1933 год. Той, хто меў у 1933 годзе менш 0,25 гектара, таму зроблена была прырэзка сядзібы да 0,25 гектара. А ў каго з калгаснікаў было больш—устанавілі столькі, колькі ён меў у 1933 годзе, г. зн. абрэзалі сядзібы.

Марудна праводзіцца ў раёне перадача зямлі калгасам ад ліквідуемых соўгасаў. На 22 жніўня 9 калгасаў не атрымалі належачых ім пахатных зямельных плошчаў. Не адведзены таксама ўчасткі сенажаці 7 калгасам. Вельмі марудна рэалізуецца ў раёне пункт пастановы аб перадачы ў вечнае карыстанне калгасам лясоў і лясных угоддзяў.

Зусім відавочна, што маруднасць у выкананні пастановы партыі і ўрада, грубыя скажэнні, якія дапускаюцца пры гэтым, толькі на-руку класаваму ворагу. Усё гэта выклікае законную трывогу: Ці здольна сучаснае кіраўніцтва РВК правільна ажыццявіць гістарычную пастанову СНК СССР і ЦК ВКП(б) аб дапамозе калгаснаму сялянству БССР?

М. ЗЯРНІЦКІ.

АДНААСОБНІКІ ЎСТУПАЮЦЬ У КАЛГАСЫ

Натхнёныя вялікімі клопатамі і дапамогай партыі, урада і асабіста таварыша Сталіна, працоўныя аднаасобнікі Хойніцкага раёна ўступаюць у калгасы.

У калгас «Чырвоны араты» ўступілі аднаасобнікі вёскі Навасёлкі Мазурэц Мірон, Кудак Марка, Будаш Алена і Данчанка Андрэй. Аднаасобнік вёскі Барысаўшчына Брухавецкі Віктар падаў заяву ў праўленне калгаса «Совецкая Беларусь», у якой ён піша:

«Прашу прыняць мяне членам вашага калгаса. Буду чэсна і добрасумленна працаваць у калгаснай сям'і.

У сваіх заявах аб прыёме ў калгас аднаасобнікі заяўляюць, што іх пярвейшым адказам на прадастаўленыя партыяй і ўрадам ільготы з'яўляецца ўступленне ў сельскагаспадарчую арцель.

М. КУРАПЕЙ.

На Менскім вакзале вучлёты менскага аэраклуба імя Молакава вітаюць герачных сыноў нашай радзімы тт. Громава, Даніліна, Юмашова.

Фота С. Грына.

ЗВОДКА НАРКАМЗЕМА БССР АБ ХОДЗЕ СЯЎБЫ АЗІМЫХ, ЎБОРКІ КАЛАСАВЫХ І ІЛЬНУ І ПАДНЯЦЦІ ЗЯБЛІВА

на 20 жніўня 1937 года

№№ п/п	Раёны і акругі	Пасеяна калгасна-сялянскім сектарам азімых	Зжата каласавых	Убрана ў сярэднім на адзін камбайн гектараў	Абмалочана ў процантах да зжатага	Застаецца на полі з зжатага нязвезеным і нездастагаваным (у проц. да зжатага)	Вытераблена калгасамі ільну	Разаслана калгасамі ільну ў проц. да вытерабленага	Паднята калгасамі зяблівага ворыва
	ЛЕПЕЛЬСКАЯ АКРУГА	1	95	56	29	9	100	62	2
	У тым ліку:								
1.	Бягомльскі	4	96	84	30	4	99	41	9
2.	Лепельскі	—	96	69	33	6	100	80	—
3.	Ушацкі	2	97	45	31	10	100	61	1
4.	Чашніцкі	—	91	28	22	5	100	67	—
	МОЗЫРСКАЯ АКРУГА	2	100	54	31	1	99	76	11
	У тым ліку:								
5.	Дамнавіцкі	—	97	69	33	—	98	34	12
6.	Ельскі	1	100	—	24	1	97	58	6
7.	Жыткавіцкі	5	97	—	42	—	100	93	41
8.	Капаткевіцкі	1	100	46	23	—	98	89	12
9.	Лельчыцкі	6	100	—	23	3	98	99	2
10.	Мозырскі	3	100	43	33	1	99	93	7
11.	Нараўлянскі	3	99	—	37	—	100	89	5
12.	Петрыкаўскі	—	100	—	30	—	100	97	8
13.	Тураўскі	—	100	—	37	—	100	72	23
	ПОЛАЦКАЯ АКРУГА	4	88	81	34	16	90	24	2
	У тым ліку:								
14.	Асвейскі	2	86	78	36	17	92	23	—
15.	Ветрынскі	3	90	86	25	11	93	34	—
16.	Дрысенскі	2	94	106	29	17	94	19	—
17.	Полацкі	3	88	42	32	24	91	23	3
18.	Расонскі	8	80	—	52	9	81	26	—
	СЛУЦКАЯ АКРУГА	1	98	96	23	3	100	75	16
	У тым ліку:								
19.	Грэскі	—	100	49	23	—	100	80	15
20.	Копыльскі	—	95	74	24	1	100	73	19
21.	Любаньскі	1	97	78	29	4	97	45	20
22.	Слуцкі	1	95	84	19	3	100	60	11
23.	Старобінскі	—	100	169	22	1	100	94	20
24.	Чырвонаслабодскі	2	100	166	22	—	100	100	8
	РАЁНЫ ПА-ЗА АКРУГАМІ:								
1.	Аршанскі	—	100	57	30	2	100	88	3
2.	Асіповіцкі	—	93	71	26	2	95	67	3
3.	Багушэўскі	3	89	67	32	8	100	38	1
4.	Бабруйскі	—	95	69	33	1	95	56	15
5.	Барысаўскі	—	93	50	33	1	95	64	8
6.	Бешанковіцкі	—	93	74	25	5	95	53	1
7.	Брагінскі	3	100	87	35	—	100	65	8
8.	Будакашалеўскі	—	96	222	34	5	100	44	3
9.	Быхаўскі	1	97	49	27	8	97	65	9
10.	Бялыніцкі	—	98	111	22	3	100	47	—
11.	Бярэзінскі	—	98	33	32	4	100	64	9
12.	Веткаўскі	—	100	129	45	—	100	72	13
13.	Віцебскі	1	95	39	27	10	99	35	3
14.	Гарадоцкі	3	71	35	30	8	84	10	1
15.	Глускі	1	98	78	30	2	98	58	18
16.	Гомельскі	3	100	102	53	3	98	60	5
17.	Горацкі	3	98	90	32	7	100	66	7
18.	Добрушскі	3	100	—	41	4	99	35	14
19.	Дрыбінскі	4	98	61	28	7	100	78	4
20.	Дубровенскі	3	81	29	21	7	98	28	1
21.	Жлобінскі	—	95	163	28	—	95	63	3
22.	Журавіцкі	—	97	63	27	—	94	28	6
23.	Заслаўскі	10	97	223	28	12	98	58	17
24.	Камарынскі	2	99	—	39	4	100	79	13
25.	Кармянскі	—	99	145	32	2	98	76	4
26.	Касцюковіцкі	1	99	123	25	7	99	66	4
27.	Кіраўскі	3	92	65	35	—	84	72	6
28.	Клімавіцкі	1	94	102	25	5	95	53	1
29.	Клічаўскі	—	91	—	33	1	90	56	1
30.	Круглянскі	—	98	77	34	2	100	64	—
31.	Крупскі	—	93	45	23	5	88	50	4
32.	Крычаўскі	2	96	136	28	2	95	51	1
33.	Лагойскі	4	84	23	27	11	95	53	6
34.	Лёзнянскі	2	67	37	25	25	96	20	—
35.	Лоеўскі	2	96	—	41	—	100	67	3
36.	Магілеўскі	2	100	144	34	1	100	65	3
37.	Менскі	1	98	82	21	6	99	36	11
38.	Мехаўскі	7	71	—	39	4	79	18	—
39.	Мсціслаўскі	—	100	74	29	9	96	56	1
40.	Парыцкі	1	94	—	23	1	94	61	4
41.	Плешчаніцкі	6	92	34	30	7	92	56	9
42.	Прапойскі	2	100	72	34	3	100	83	2
43.	Пухавіцкі	—	93	87	26	8	93	54	6
44.	Рагачоўскі	—	97	51	36	1	95	58	7
45.	Рэчыцкі	1	96	114	33	—	97	62	2
46.	Свяцілавіцкі	—	100	52	30	—	100	53	1
47.	Сенненскі	2	89	79	22	7	97	60	—
48.	Сіроцінскі	2	74	69	28	7	89	25	—
49.	Смалявіцкі	1	88	56	20	1	86	33	5
50.	Смілавіцкі	1	96	90	20	2	97	69	5
51.	Старадарожскі	—	96	80	33	3	98	68	26
52.	Суражскі	2	86	84	28	1	90	9	2
53.	Талачынскі	5	98	135	28	4	100	92	1
54.	Уваравіцкі	—	96	118	27	3	95	19	2
55.	Уздзенскі	2	100	51	32	—	100	55	20
56.	Халопеніцкі	1	93	75	22	—	95	48	1
57.	Хойніцкі	—	100	84	37	1	100	95	12
58.	Хоцімскі	—	98	61	22	8	95	45	3
59.	Церахоўскі	—	99	160	41	2	99	73	1
60.	Чавускі	1	98	163	23	3	98	76	—
61.	Чачэрскі	—	96	110	59	5	94	65	2
62.	Чырвонапольскі	—	93	175	30	3	100	18	4
63.	Чэрвеньскі	—	95	38	23	6	98	55	4
64.	Чэрыкаўскі	—	94	179	27	8	91	50	2
65.	Шклоўскі	1	96	49	25	5	100	88	1
	Па БССР	2	94	88	29	4	96	53	5
	Было на 15/VIII—37 г.	—	91	79	25	6	91	37	3

УВАГА: На Журавіцкаму і Чырвонапольскаму раёнах даныя на 15/VIII—37 г.

УЧОТНА-СТАТЫСТЫЧНЫ АДДЗЕЛ НАРКАМЗЕМА БССР.

Поспехі і задачы фізіятэрапіі ў БССР

У нас ёсць усе даныя лічыць совецкую фізіятэрапію равесніцай Вялікага Кастрычніка. У царскай Расіі колькасць фізіятэрапеўтычных устаноў налічвалася адзінкамі (Пецербург, Масква, Одэса, Кіеў, Менск і інш.). Прыватныя фізіятэрапеўтычныя лячэбніцы абслугоўвалі зельмі абмежаваную і матэрыяльна найбольш забяспечаную частку насельніцтва. Шырокім масам працоўных яны былі зусім недаступны. У 1918 годзе на тэрыторыі РСФСР налічвалася толькі 18 фізіятэрапеўтычных устаноў, а ў 1934 годзе іх было ўжо 1.116. За гэтыя-ж гады расла і мацавалася фізіятэрапеўтычная сетка Украіны, Закаўказзя. Зусім занава ўзнікла фізіятэрапія Узбекістана, Урала, Сібіры, Далёкага Ўсхода і т. д.

Да Кастрычніцкай рэвалюцыі на тэрыторыі цяперашняй БССР існаваў адзін прыватны фізіятэрапеўтычны кабінет. У сучасны момант у БССР налічваецца 35 фізіятэрапеўтычных кропак з прапускной здольнасцю больш чым у 1.000.000 працэдур у год. Апрача таго, ёсць Бабруйская бальнеалагічная лячэбніца на базе салянашчолачнай (аналагічная курорту Старая Руса) крыніцы на 200 працэдур у дзень, са стацыянарам на 50 ложкаў.

У капіталістычных краінах фізічнымі метадамі лячэння карыстаецца толькі буржуазія. У нашай краіне фізіятэрапія карыстаецца вялікай, заслужанай папулярнасцю і даступна самым шырокім працоўным масам. Фізіятэрапія з'яўляецца адным з важнейшых відаў высокай медыцынскай тэхнікі.

За гады рэвалюцыі совецкая фізіятэрапія вырасла і колькасна і якасна, дабіўшыся раду тэарэтычных і практычных поспехаў. Перш за ўсё спынімся на фізіятэрапіі траўматычных захворванняў.

Атрыманыя ў гэтым кірунку даныя сведчаць аб высокай эфектыўнасці фізічных метадаў пры ўсемагчымых траўмах—прамысловых, бытавых, спартыўных, ваеннага часу і т. д. Пад уплывам фізічных фактараў хутка зажываюць раны язвы, апёкі. Фізіятэрапія (асабліва фотатэрапія, сонца, кварцлямпа і т. д.) тут дзейнічае болеўталяюча, ліквідуе мясцовую інфекцыю і спрыяе правільнай жыццедзейнасці тканін раны. Фотатэрапія ран, язваў і іх ускладненняў па вопыту нашага інстытута (доктар Кантар) дала значнае ўкарачэнне тэрмінаў непрацаздольнасці — пры выздараўленні ў 69,2 проц., паляпшэнні ў 20,2 проц., без змен у 10,4 проц.

Даказан таксама станоўчы ўплыў фізіятэрапіі на лячэнне пераломаў касцей, на траўмы перыферычнай нервовай сістэмы і т. д. У сувязі з пытаннем аб фізіятэрапіі траўматычных пашкоджанняў неабходна звярнуць сур'ёзнейшую ўвагу на развіццё ў нас лячэбнай фізкультуры наогул, на ўрачэбны кантроль за фізкультурай у сістэме Наркомаховы здароўя БССР, на стварэнне ў нас адпаведнага метадалагічнага кіраўніцтва. З прафілактычнага пункту гледжання на буйных прамысловых прадпрыемствах, вялікіх спартыўных стадыёнах і т. д. неабходна арганізаваць «фізіятэрапеўтычны мінімум» для барацьбы з розным траўматызмам у пачатковай стадыі і хутчэйшай ліквідацыі яго вынікаў.

Другое вялікае пытанне, якое займае совецкую фізіятэрапію — гэта лячэнне вострых інфекцыйных захворванняў. Да нядаўняга часу фізічнымі метадамі лячылі галоўным чынам хранічныя захворванні. За апошнія гады становішча істотна змянілася. Асаблівую зацікаўленасць прадстаўляюць работы, прысвечаныя фізіяпрафілактыцы і фізіятэрапіі грыпа, рожы (ультрафіялетавыя аблучэнні), коклюша, крупознага запалення лёгкіх, розных энцэфалітаў (дыятэрмія) і інш.

Лячэнне фізічнымі метадамі вострых інфекцыйных захворванняў — гэта новая і многаабяцаючая галіна нашай медыцынскай тэорыі і практыкі. Фактычна яно абгрунтоўваецца і некаторымі сучаснымі поглядамі (Сперанскі) на ролю нервовай сістэмы ў развіцці паталагічных працэсаў.

Пытанне-ж аб нервовай сістэме і фізіятэрапіі з'яўляецца актуальнейшым пытаннем для ўрачоў, бо ўсімі совецкімі фізіятэрапеўтамі падкрэсліваецца велізарнае значэнне нервовай сістэмы ў механізме дзеяння фізічных фактараў на здаровы і хворы арганізм. У нашым інстытуце разгорнуты работы (Фірзон, Яхімовіч, Голуб Ф., Кантар) па эксперыментальнай праверцы гэтага прынцыпа (у прыватнасці з пазіцыі Шчэрбака і Сперанскага, Орбелі), даўшыя ўжо рад каштоўных рэзультатаў.

Паспяхова лечацца фізічнымі метадамі рэўматызм, ацёк Квінке, некаторыя выпадкі мігрэні, экзэмы, бранхіяльнай астмы і т. д. (так называемае гіпераргічнае станозішча). Нядаўна нашым інстытутам закончана работа (доктар Гарэлік), па сістэматызацыі 5000 выпадкаў захворвання перыферычнай нервовай сітэмы (ішыяс і т. д.), паяснічна-крэсцовай вобласці з учотам вялікай эфектыўнасці фізічных метадаў лячэння. У такім-жа аспекце быў апрацаван матэрыял у 10.000 выпадкаў захворвання рэўматызмам (доктар Файнгольд, Гарэлік). Гэтыя даныя часткова ўвайшлі ў Беларускі раздзел выстаўкі па барацьбе з рэўматызмам на Міжнародным кангрэсе ў Маскве.

Новай праблемай у галіне фізіятэрапіі з'яўляецца лячэбнае выкарыстоўванне кароткіх і ўльтракароткіх хваляў (КВ і УКВ). Нядаўняя Ўсесаюзная нарада па гэтаму раздзелу паказала, што совецкая навука змагла нямала зрабіць у справе канструкцыі адпаведнай апаратуры, вывучэння механізма дзеяння і лячэбнага ўжывання кароткіх і ўльтракароткіх хваляў. Можна лічыць устаноўленым, што гэты метад дае добрыя вынікі пры радзе мясцовых запаляючых і гнойных працэсаў — фурункулы, карбункулы, флегмоны, запаленне малочнай жалезы і т. д. Надрэнныя рэзультаты атрымліваюцца таксама пры некаторых запаліцельных і гнойных захворваннях грудной клеткі, брушной поласці, малога таза, часамі пры неўралгіях, неўрытах і т. д. У Менску каротказхвалёвая тэрапія практыкуецца ў клініцы скурных хвароб і ў нашым інстытуце, дзе ёсць тры апараты (галоўным чынам, пакуль у эксперыментальным разрэзе).

Трэба яшчэ раз падкрэсліць і важнасць распрацоўкі гэтага магутнага метада (КВ і УКВ уключаны ў праграмную тэматыку IV Усесаюзнага з'езда фізіятэрапеўтаў) і неабходнасць надзвычайна асцярожнага і абдуманага падыходу да практычнага лячэбнага ўжывання ўльтракароткіх хваляў.

Нам асталося яшчэ спыніцца на лячэнні курортнымі фактарамі па-за курортнай абстаноўкі.

Тут можна мець на ўвазе: а) фактары, перанесеныя з курортаў у мала зменены выглядзе — гразь, торф, солі, бутэлькавая мінеральная вада і т. д.; б) фактары, большай часткай штучна створаныя, але якія па сваіх уласцівасцях і дзеянню набліжаюцца да натуральных курортных— вуглекіслыя, серавадародныя, радыеактыўныя ванны, гліна, парафін і т. д.

У нас у БССР асаблівае значэнне набывае торфалячэнне і штучныя серавадародныя ванны. Курортным сектарам інстытута (Анісімаў, Каган, Штэйн) сумесна з экспедыцыяй Усесаюзнага Балотнага інстытута рэкагнасцыровачна абследавана 61 балота (ўзята 560 узораў) і знойдзены амаль ва ўсіх раёнах БССР вялікія запасы лячэбных торфагразей, уладаючых добрымі ўласцівасцямі ў адносінах пластычнасці, гамагеннасці, значнай ступені разлажэння, адсутнасці засмечанасці і т. д. Гэтыя ўласцівасці даюць магчымасць ужываць беларускія торфагразі ў выглядзе сыравіны, г. зн. без усякай папярэдняй апрацоўкі, як гэта мае месца на заходніх курортах. Клінічныя назіранні на больш чым 1.000 хворых і спецыяльная даследчая работа, праведзеная ў гразелячэбніцы інстытута (д-р Захарава) паказалі, што торфалячэнне сыравінай па сваёй эфектыўнасці ў поўнай меры замяняе ілавае гразелячэнне (напрыклад одэскую гразь) і разам з тым, пераносіцца хворымі больш лёгка. Агульныя рэзультаты тут выразіліся ў наступных лічбах: паляпшэнняў 87,8 проц., абвастрэнняў 3 проц., без змен 9 проц. Наколькі нам вядома, такое абшырнае вывучэнне рэсурсаў лячэбных торфагразей у маштабе цэлай рэспублікі праведзена ўпершыню ў СССР. Апрача таго, на сродкі Дзіфона спецыяльная экспедыцыя інстытута торфа Акадэміі навук БССР абследвала 11 раёнаў БССР на прадмет выяўлення залежаў сапрапелітаў, годных для гразелячэння. У 1936 і 1937 гг. фізіка-хімічнай лабараторыяй курсектара вяліся і вядуцца адпаведныя даследванні сапрапелітаў. Інстытутам таксама накоплен пэўны вопыт па прымяненню штучных серавадародных ванн (Файнгольд), прычым у 89 проц. атрымана значнае паляпшэнне ў рэўматыкаў, пры хваробах перыферычнай сістэмы і ў некаторых груп сардэчна-сасудзістых хворых.

У даны момант торфалячэнне прымяняецца ўжо ў радзе гарадоў БССР (Менск, Бабруйск, Барысаў і інш) і заслугоўвае больш шырокага ўкаранення ў больнічны ўжытак. У Менску **ў поўнай меры наспела неабходнасць у пабудове спецыяльнай торфалячэбніцы** (на базе ваколічных дасканалых торфагразей) з прапускной здольнасцю ў 200 — 300 працэдур у дзень.

У заключэнне неабходна ўпамянуць аб цэлым радзе арганізацыйных мерапрыемстваў па развіццю фізіятэрапеўтычнай справы ў БССР. Неабходна перш за ўсё ўніфікаваць Дзіфон у сэнсе выдзялення ортапедычнага і неўралагічнага сектароў у самастойныя ўстановы. Гэта дало-б вялікія магчымасці і ў справе падрыхтоўкі адпаведных кадраў і ў адносінах кіраўніцтва перыферыяй, у разрэзе адзінства даследчай тэматыкі і т. д. Далей неабходна ў трэцяй пяцігодцы больш энергічнае ўкараненне (па спецыяльнаму плану) фізічных метадаў ва ўсе звенні лячэбнай і прафілактычнай сеткі і звярнуць асаблівую ўвагу на дзіцячыя ўстановы, новабудоўлі, на арганізацыю фізіяпрафілактычных пляцовак (салярыі, аэрарыі, душы), рэчных пляжаў, плывучых санаторый, фізіятэрапеўтычных перасовак з абслугоўваннем хворых на даму, на развіццё фізкультэрапіі і на медкантроль у фізкультурным руху (у сістэме Наркамата аховы здароўя БССР гэта—амаль пустое месца). Трэба таксама звярнуць увагу на якасці некаторых відаў выпускаемай фізіяапаратуры, на вырабы запасных дэталей да яе і на стварэнне цэнтралізаваных рамонтных майстэрань.

За 20 год совецкая фізіятэрапія вырасла ў магутную і актыўную галіну народнай аховы здароўя. Яна можа і павінна стаць вартай тых выдатных людзей сталінскай эпохі, якіх яна заклікана абслугоўваць і аздараўляць.

Праф. Д. А. МАРКАЎ.

Дырэктар Беларускага дзяржаўнага інстытута фізіятэрапіі.

НАПЯРЭДАДНІ НОВАГА НАВУЧАЛЬНАГА ГОДА

ДА ПРЫЁМУ ВУЧНЯЎ НЕ ГАТОВЫ

На вуліцы Карла Лібкнехта высока ўзнімаецца над суседнімі дамамі новы, толькі нядаўна ўзведзены, чырвоны корпус сярэдняй школы. Гэта адна з новых чатырох сталінскіх школ Менска, якія павінны былі, згодна ўрадавага задання, закончыцца будаўніцтвам 15 жніўня. Знадворны выгляд на будаўніцтве як-быццам не выклікае трывогі: будынак закончан, ззяе вымытымі прасторнымі вокнамі, унутры на першым паверсе робіцца падчыстка, уборка, мыццё і фарбоўка падлог і сцен.

— Праз дзень-два мы будзем гатовы да здачы памяшкання тэхнічнай камісіі,—кажа прараб т. Александровіч.

Але на справе зроблена далёка яшчэ не ўсё. Не закончана поўнасцю нават унутранае абсталяванне. Не асфальтаван падвал, не прыбран і не асфальтаван двор. Асфальтаванне затрымліваецца з-за простою аўтамашын і з-за адсутнасці асфальта. ВЭО зрывае электраправодку. У месцах, дзе электраправодка зроблена, не павешана арматура. Яшчэ горш з пабудовай трансфарматарнага кіёска. Гэта работа ўскладзена на Беленергабуд (дырэктар т. Розін). З дня на дзень абяцае Беленергабуд прыступіць да пабудовы, справа-ж не рушыцца з месца: трансфарматарнага кіёска няма, і калі ён будзе пабудаван — невядома.

Так і атрымліваецца, што будынак школы да пачатку навучальнага года будзе гатовы, але без святла, недаабсталяваны, з недаробкамі. А гэта азначае, што дзеці, запоўніўшыя школу пасля летняга адпачынку, апынуцца ва ўмовах, непрыстасаваных да вучобы.

Шкодніцкая дзейнасць былога кіраўніцтва Наркомасветы БССР не магла не адбіцца на будаўніцтве школ. Пачатае яшчэ з самай зімы будаўніцтва фінансавалася толькі праз некалькі месяцаў. Адказнасць за набудову перакладвалася з плеч на плечы розных арганізацый. Ні Наркомасветы, ні Менскае гарана да апошніх часоў не клапаціліся.

Затрымка з будаўніцтвам была відавочнай. 14 ліпеня г. г. бюро менскага гаркома партыі вынесла пастанову «Аб ходзе будаўніцтва школ у Менску». Адзначыўшы нездавальняючы ход будаўніцтва, гарком абавязаў персанальна дырэктароў Менбуда т. Голубева, ВЭО—т. Новік, Водаканала—т. Станкевіча «прыняць усе неабходныя меры, забяспечваючыя заканчэнне будаўніцтва школ і здачу іх урадавай камісіі ва ўстаноўлены партыяй і ўрадам тэрмін, звярнуўшы асаблівую ўвагу на якасць будаўніцтва школ».

Пастанова асталася нявыкананай. Урадавыя тэрміны сарваны. Памяшканні чатырох новых школ Менска не гатовы былі не толькі да 15 жніўня, але не гатовы яны поўнасцю і на 23 жніўня. Будаўнічыя работы, ачыстка, пабелка яшчэ заканчваюцца на Койданаўскім тракце (прараб т. Жлан) і на Маляўшчынскай вуліцы (прараб т. Астрэйка). На Свярдлоўскай вуліцы робіцца афарбоўка і тынкаванне. Гэта школа, па словах выконваючага абавязкі начальніка будаўнічага ўпраўлення Наркомасветы БССР т. Сямёнава, раней 29—30 жніўня гатова не будзе. Заняткі тут пачнуцца са спазненнем.

Недахопы і недаробкі, якія мы адзначалі вышэй, гаворачы аб будаўніцтве школы па вуліцы Карла Лібкнехта, характэрны і для будаўніцтва астатніх школ горада Менска. Заўважаецца шкодная тэндэнцыя—гэтыя недаробкі выпраўляць пасля прыёму памяшканняў тэхнічнай камісіяй, г. зн. з пачаткам навучальнага года. Гэтага ні ў якім выпадку нельга дапусціць. Школьнікі павінны прысці ў добра абсталяваныя, гатовыя да кожнай дробязі, школьныя памяшканні.

Менскі горсовет, будаўнічае ўпраўленне Наркомасветы і арганізацыі, непасрэдна адказваючыя за будаўніцтва, не забяспечылі выканання рашэння партыі і ўрада, не забяспечылі выканання канкрэтнай пастановы гаркома партыі.

Апошнія дні асталіся да пачатку навучальнага года. Ні адна новая школа не павінна астацца незакончанай будаўніцтвам. У нашых школах дзеці павінны мець найлепшыя ўмовы для навучання.

Т. ХАДКЕВІЧ.

НЕАБХОДНЫ ТЭРМІНОВЫЯ МЕРЫ

Кіраўніцтва Мсціслаўскага раёна не ўлічыла ўказанняў партыі і ўрада аб хутчэйшай ліквідацыі вынікаў шкодніцтва і аб выкарчоўванні рэшткаў шкодніцтва на культурна-асветным фронце. У раёне падрыхтоўка да новага навучальнага года пушчана на самацёк.

З 102 школ, патрабуючых рамонту, на сёння скончылі рамонт 45 школ. Асобныя школы—Мазалеўская НСШ, Забалацкая НСШ—яшчэ не распачалі рамонту. Таксама зрываецца рамонт і па школах Пячонкаўскага сельсовета.

Школы не забяспечаны абсталяваннем, у першую чаргу партамі. Школьныя кабінеты не ўпарадкаваны, бібліятэкі засмечаны варожай літаратурай.

Не лепш становішча з новым будаўніцтвам. Да 15 жніўня павінна было скончыцца будаўніцтва пачатковай школы ў калгасе «Праўда». Але тут закладзен толькі фундамент. Нехапае будаўнічых матэрыялаў і транспарту для перавозкі іх.

З рук вон дрэнна з падборам настаўніцкіх кадраў. У раёне нехапае настаўнікаў для малодшых класаў і выкладчыкаў для старэйшых класаў. Настаўніцкі склад засмечан класава-варожымі элементамі.

Тут знайшлі сабе прытулак стаўленікі, сваякі мацёрых ворагаў народу, як, напрыклад, Скучар Васіль з Мазалеўскай пачатковай школы—былы эсэр і шкоднік, або Прывалава Варвара, якая зусім нядаўна выступала на пленуме сельсовета з усхваленнем бандыта Троцкага. Яны карыстаюцца прытупленнем класавай пільнасці кіруючых раённых работнікаў для сваёй шкодніцкай дзейнасці.

Такое становішча—вынік адсутнасці належнага кіраўніцтва падрыхтоўкай да навучальнага года з боку районо (загадчык Федасенка), РВК (старшыня Рай) і райкома партыі (сакратар Штэйнгарт). РВК зусім не займаўся гэтым пытаннем, нават на прэзідыуме не абмяркоўваліся ні справаздача загадчыка районо, ні інфармацыі старшынь сельсоветаў і дырэктароў школ. РК КП(б)Б вынес пастанову аб ходзе падрыхтоўкі да навучальнага года, але дагэтуль не праверыў яе выканання. Загадчык районо Федасенка не прымае неабходных мер.

НКА БССР таксама ведае аб такім становішчы, але сігналы з раёна астаюцца без вынікаў. Неабходны тэрміновыя меры для папярэджання зрыву навучальнага года на Мсціслаўшчыне.

А. АРАШКЕВІЧ.

У СМІЛАВІЧАХ НЕ ЛІКВІДУЮЦЬ МАЛАПІСЬМЕННАСЦЬ

Падрыхтоўчая работа да выбараў у Вярхоўны Совет Саюза ССР па Смілавіцкаму раёну не пачата. Растлумачальная работа не разгорнута. Нічога не робіцца ў раёне па ліквідацыі малапісьменнасці і рэштаў непісьменнасці, хоць райком партыі і райвыканком добра ведаюць, што ў раёне ёсць яшчэ малапісьменныя і нават непісьменныя.

Вядома, напрыклад, што ў калгасе «Чырвоны Профінтэрн» ёсць каля 30 калгаснікаў, жадаючых ліквідаваць сваю малапісьменнасць і непісьменнасць. У арцелі-ж гарбароў у м. Смілавічах ахвотнікаў вучыцца ёсць больш 70 чалавек, і ў вучгасе м. Смілавіч каля 30 чалавек.

Ці не пара райкому партыі спытаць у районо пра яго работу і прымусіць пайсці насустрач тым, хто жадае скарыстоўваць права на асвету — ліквідаваць сваю малапісьменнасць і непісьменнасць.

Р. ШАТЭРНІК.

Пагранічнікі, чыгуначнікі і ўсе працоўныя ваколічных калгасаў прышлі сустракаць герояў-лётчыкаў тт. Громава, Юмашова і Даніліна. НА ЗДЫМКУ: сустрэча на ст. Негарэлае.

Фото Я. Салавейчыка.

ВАЙНА ЯПОНІІ СУПРОЦЬ КІТАЙСКАГА НАРОДУ

КІТАЙЦЫ ЗАХАПІЛІ 13 ЯПОНСКІХ ТАНКАЎ

ШАНХАЙ, 22 жніўня. (БЕЛТА). Дзевяць дзён вайны, не гледзячы на буйнейшыя баі, не прынеслі вялікіх змен у становішчы на франтах Шанхая. 21 жніўня пачаўся люты вулічны рукапашны бой удоўж Хонк'юскага канала, які закончыўся без значных рэзультатаў. Кітайскія войскі дасягнулі места Іст Ханбюры-Род. Абодва бакі панеслі сур'ёзныя страты. Згодна кітайскіх вестак, дзве трэціх японскіх пазіцый ва ўсходняй частцы міжнароднага сетльмента знаходзяцца ў кітайскіх руках.

Каля 14 гадзін дня 6 японскіх бамбавозаў падверглі моцнай бамбардыроўцы Чапей.

Сентрал Н'юс афіцыяльна пацвярджае пашырыўшыяся 20 жніўня чуткі аб тым, што ахова міжнароднага сетльмента разброіла 70 японцаў, якія імкнуліся прайсці ў сетльмент.

Сёння пацвердзіліся весткі аб прыбыцці японскіх падмацаванняў і высадцы японскіх маракоў на востраве Чунмін (вусце ракі Янцзы), дзе ў тэрміновым парадку будуецца аэрадром. Востраў ператвараецца ў базу японскіх ваенных аперацый.

Сентрал Н'юс паведамляе, што японцы зноў прадпрынялі безрэзультатную спробу высадзіцца ў раёне Люхэ (супроць вострава Чунмін). Кітайскія войскі заняты падрыхтоўкай трэцяга наступлення на ўсіх франтах Шанхая.

Згодна афіцыяльных кітайскіх вестак, за час баёў у Шанхаі кітайскія войскі захапілі 13 японскіх танкаў.

ПРЫБЫЦЦЁ НОВЫХ ПАПАЎНЕННЯЎ ЯПОНСКІХ ВОЙСК

ШАНХАЙ, 22 жніўня. (БЕЛТА). Цяньцзіньскі карэспандэнт агенцтва Рэйтэр паведамляе, што ў Цяньцзінь па-ранейшаму прыбываюць буйныя папаўненні японскіх войск. У Таку прыбыла каля 50 японскіх ваенных транспартаў з пяхотай, кавалерыяй, артылерыяй і ваенным снаражэннем. З Тангу войскі адпраўляюцца часткова на катэрах, часткова паходным парадкам удоўж паўднёвага берага ракі. Устаноўлена, што ў Паўночны Кітай прыбыла ўжо 80 тысяч японскіх салдат. Некаторыя наглядальнікі называюць лічбу 100 тысяч.

АПАЗІЦЫЙНЫЯ НАСТРОІ НА З'ЕЗДЗЕ ЛЕГІЯНЕРАЎ У КРАКАВЕ

ВАРШАВА, 21 жніўня. (БЕЛТА). Прамова маршала Рыдз-Сміглы на з'ездзе легіянераў у Кракаве была расцэнена як пачатак «цвёрдага курса» ў галіне ўнутранай палітыкі і як імкненне ўрадавага лагера прысці да пагаднення з правай апазіцыяй (эндэкаў) на платформе сумеснай барацьбы супроць узрастаючага ў краіне руху народнага фронта. Аднак, яшчэ на самым з'ездзе стварылася апазіцыйная плынь «легіянерская левіца», рэзка выступіўшая супроць курса на аб'яднанне з правай апазіцыяй і развіўшая актыўную апазіцыйную дзейнасць. Зусім пэўныя апазіцыйныя настроі выявіліся таксама сярод маладзёжных пілсудчыкаўскіх арганізацый, што, у прыватнасці, знайшло сабе выражэнне ў выхадзе «легіёна млодых» з «лагера нацыянальнага аб'яднання».

15 жніўня ў Польшчы адбывалася «свята польскіх салдат». Гэты дзень ва ўсёй краіне адзначаваўся бурнымі антыфашысцкімі выступленнямі і мітынгамі рабочага класа і сялянства. З прычыны моцнага апазіцыйнага руху ў краіне, кіраўнікі «лагера нацыянальнага аб'яднання» пачалі манеўраваць. У друку апублікавана інтэрв'ю, данае палкоўнікам Кавалеўскім — намеснікам Коца па кіраўніцтву «лагерам нацыянальнага аб'яднання».

Кавалеўскі заяўляе, што «фронт нацыянальнага аб'яднання» прасціраецца не толькі направа, але і налева, аж да магчымасці ўцягнення ў яго ППС (польскай соцыялістычнай партыі).

Усе гэтыя хістанні ўправа і «ўлева» кіраўніцтва «лагера нацыянальнага аб'яднання» сведчаць аб поўным правале спробы палкоўніка Коца стварыць масавую апору фашысцкай дыктатуры.

МАСАВЫЯ САМАГУБСТВЫ У ФАШЫСЦКАЙ ГЕРМАНІІ

БЕРЛІН, 23 жніўня. (БЕЛТА). Масавыя самагубствы ў фашысцкай Германіі сталі штодзённай з'явай. Днямі ў Байблінгене (Вюртэнберг) разыгралася тыповая для «Трэцяй імперыі» трагедыя рабочай сям'і. 39-гадовы галава сям'і забіў сваю жонку і двух 10-гадовых дочак-блізнят і пакончыў з сабой. З глухіх намёкаў друку можна заключыць, што прычынай жудаснай гібелі сям'і з'яўляецца беспрацоўе і безысходная нужда.

У Штарнбергу (Баварыя) атруцілася газам 26-гадовая маці разам са сваімі двума дзецьмі ва ўзросце ад аднаго да трох год.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

МАДРЫДСКІ ФРОНТ

Агенцтва Гавас паведамляе з Мадрыда, што на мадрыдскім фронце рэспубліканскія войскі адбілі 22 жніўня рад атак мяцежнікаў у раёне Брунетэ і Кавалагамельля. Рэспубліканцы аказваюць націск на пазіцыі непрыяцеля ў сектары ракі Харамы.

ПАЎНОЧНЫ ФРОНТ

Згодна паведамлення іспанскага міністэрства абароны ад 22 жніўня, мяцежнікі праніклі ў Селайя і Вільякарпеэ. У Онтанеда рэспубліканцы адбілі новую моцную атаку непрыяцеля. На астурыйскім участку, у раёне Бельмонтэ (на паўднёвы захад ад Овіедо), рэспубліканцы былі вымушаны адступіць у напрамку да сваіх пазіцый, адкуль яны прадпрынялі паспяховую контратаку. Рэспубліканцамі былі ўзяты ў палон сержант і 4 салдаты са складу італьянскіх інтэрвенцыяністскіх часцей.

УСХОДНІ (АРАГОНСКІ) ФРОНТ

22 жніўня мяцежнікі прадпрынялі моцную атаку на рэспубліканскія пазіцыі каля Кольядо дэ Маэстро, але сустрэлі энергічнае супраціўленне і былі адкінуты.

КОНТРРЭВОЛЮЦЫЙНАЯ ВЫХАДКА ТРАЦКІСЦКІХ БАНДЫТАЎ

ВАЛЕНСІЯ, 22 жніўня. (БЕЛТА). Як паведамляе аддзел друку федэрацыі аб'яднанай соцыялістычнай моладзі, губернатар Кастэльёнскай правінцыі закрыў арганізацыю трацкісцкай ПОУМ у горадзе Грао дэ Кастэлын (прадмесце Кастэльёна). Роспуск выклікан контррэвалюцыйнай выхадкай трацкісцкіх бандытаў, якія віталі паведамленне аб нядаўнім адступленні народнай арміі на адным з франтоў крыкамі «ура» і арганізавалі па гэтаму поваду сапраўднае свята.

СТАРТ ДЗЕСЯТАМУ ЭТАПУ СОВЕЦКАГА ВЕЛАТУРА

Некалькі соцень фізкультурнікаў і працоўных Менска сабраліся раніцой 23 жніўня на пляцу Волі для провадаў мужных беласіпедыстаў — удзельнікаў першага совецкага велатура.

Каля вялікага палотнішча з надпісам «Старт» сабраліся 86 гоншчыкаў. Яны яшчэ і яшчэ раз аглядаюць свае машыны.

Пад доўгія апладысменты галоўны суддзя тав. Аб'едкаў агалашае прывітанне ад імя ўдзельнікаў велатура слаўным героям-лётчыкам тт. Громаву, Юмашову і Даніліну.

7 гадзін 55 мінут. Падаецца каманда «Ўзяць машыны». Роўна ў 8 гадзін 13 гоншчыкаў на дарожных машынах стартавалі на Магілёў. Праз 30 мінут на гоначных машынах стартавалі астатнія ўдзельнікі велатура. Уперадзе ў чырвонай майцы лідэр велатура дынамавец тав. Рыбальчанка. Пачаўся дзесяты этап першага совецкага велатура.

ПАДРЫХТОЎКА ДА 20-годдзя КАСТРЫЧНІКА

У дні святкавання 20-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі беларускае совецкае мастацтва пакажа свае лепшыя дасягненні, пакажа росквіт усіх галін мастацтва ў Совецкай Беларусі.

Усе тэатры рыхтуюць новыя пастаноўкі. Беларускі Дзяржаўны Тэатр оперы і балета выпускае да свята оперу «Ціхі Дон» Дзержынскага. Беларускі Драматычны тэатр ставіць п'есы «Салавей»—Бядулі і «Вочная стаўка» — бр. Тур і Шэйніна. Рускі тэатр падрыхтуе п'есу «На берагах Невы» — Трэнёва, яўрэйскі тэатр — «Сям'я Овадзіс» — П. Маркіша. Віцебскі Дзяржаўны тэатр працуе над п'есай «Дрыгва» — Я. Коласа. Тэатр для дзяцей пакажа інсцэніроўку «Як гартавалася сталь» — Астроўскага.

З 1 па 14 лістапада ў Менску арганізуецца дэкада музычнай творчасці. Студэнты кансерваторыі і музычных вучылішч выступяць з канцэртамі на прадпрыемствах, у часцях Чырвонай Арміі.

ПАВЕДАМЛЕННІ

Ніжэйпералічаныя ў спісу таварышы выклікаюцца парткалегіяй пры УП КПК па БССР (г. Менск, Чырвонаармейская, 16, 3-ці паверх, пакой № 26) на 27 жніўня 1937 г. да 11 гадзін дня для разгляду іх апеляцыйных спраў: Паліцкі Ш. Г., Баданес С. А., Каган Ю. М., Міронаў А., Поташ М. А., Клейнер І. І., Рабіновіч Л. Л., Штэрн Л. І., Шуляка Я. Е., Залескі, Шык С. Я., Шыманчык В. С., Конанаў П. Т., Кейлер Г. Я., (Менск); Канапелька К. А. (Дзержынскі раён); Правалінскі І. М., Цэйціна А. А., Бяляеў Ф. М. (Бабруйскі раён); Харытановіч, Арлоўскі К. М. (Дрысенскі раён); Куркевіч (Слуцкі раён); Амбросаў (Лагойскі раён); Кудраўцава Е. Д. (Смалявіцкі раён); Фомчанка Ф. А (Старадарожскі раён); Немковіч Ю. Т. (Удзенскі раён).

ПАРТКАЛЕГІЯ ПРЫ ЎП. КПК па БССР.

⊙

Ніжэйпамянёныя ў спісу, выключаныя з партыі, выклікаюцца ў г. Менск на Выязную парттройку КПК пры ЦК ВКП(б) па Беларусі на 28 жніўня 1937 г.: Гамолка А. М., Шэнін П. В., Лабушкін Г. Ф. (Клімавічы); Алесік С. Ф., Цярэня А. Т., Пількевіч Ф. С., Крывашчокаў І. С., Гутман А. Б., Строк А. Г. (Капаткевічы); Радчэнка В. Д., Кукоба Т. П., Лушчыцкі В. Н., Барыс Я. Я., Туміца І. З., Меркін А. З., Крывалап (Копыль); Гурэвіч І. Б., Літвінка Г. П., Котаў Т. Т. (Круглае); Дзергачоў Ф. С., Серафімоўскі А. Л. (Касцюковічы); Крыванос Н. І., Якімовіч Ф. С., Рудзь Д. С., Сулімаў С. Я., Гілеб А. М. (Клічаў); Кузняцоў І. Е., Сафонаў Ф. Н. (Чырвонаполле); Палахтовіч Р. Ф., Алеховіч П. Р., Муравіцкі М. А. (Чырвоная Слабада); Кнышк Я. А., Міронава І. М. (Крупкі); Касцючэнка В. І., Белан І. П., Кастакоў В. С., Фрыдкіна К. Л., Пількоўская М. А., Ігнаценка Д. К. (Камарын); Лукоўскі Г. А. (Крычаў); Харлап-Бісько Г. А., Новік Г. А., Шапіра П. І., Чэртарыцкі М. С. (Лельчыцы); Крупенікава А. І., Валасач Л. Л. (Лепель); Немельман Ш. М., Шаркоў Ф. С., Гурскі А. С., Кімбароўскі І. Л., Юрчанка Т. М., Цяцерыч І. К., Блюмін І. Б., Гінзбург А. М. (Мозыр); Новік Т. Н., Карань І. С., Шалюта В. М., Залатароў А. М., Купітман М. Н., Пятроў П. Я. (Магілёў); Салтаноўскі П. М., Клопаў С. Д., Амяльчэня І. Д., Грань І. І., Федарэнка П. З., Цукер М. А., Шчаграцоў І. М., Шляхціч С. А., Опенгейм Г. М., Ручкін В. В., Падлешчук А. В., Макараў А. І., Паркун Д. Д., Быхавец Ф. Ф., Ермакоў Н. П., Хейфец І-Х. Э., Лойка М. Ф., Цярэшчанка Н. Л., Алексеевой А. Ф., Супрунаў В. Т., Разенек С. А., Бондар Г. Н., Левіт Я. І., Бягун Г. В., Блук Ш. М., Ларычкоў М. М., Турук К. С., Калента Е. М., Кузінец І. А., Аін І. Ю., Вальфсон М. А., Воінаў В. Л., Шчарбакоў В. К., Крутковіч Х. Г., Фіялка С. М., Фрыдман С. М., Мяжэвіч В. Н., Карпажынскі (Менск); Пейгін А. Г. (Масква); Пухальскі І. А., Герасімаў П. А., Хацькоў П. К. (Нароўля); Грыгор'ева Е. Х. (Асвея); Загароўскі Н. Я., Сальнікаў К. Я., Снежын М. Ш., Шыбірын П. Д., Клачко Л. Ф. (Асіповічы); Сакоцкі А. В., Марцынкевіч Ф. Б., Сіверцаў М. А., Аўсеец В. Н., Карпаў А. С., Храменкоў В., Крупеня М. М., Елісееў Е. М., Жылінскі В. Н., Жураўлёў О. Ф., Саладухін І. Я., Завадскі С. П., Буйніцкі С. С., Балдун Д. Я., Сакалоўскі І. М., Сокалаў Н. П., Антонаў П. П., Бацян Ф. Д. (Орша).

⊙

Ніжэйпералічаныя ў спісу, выключаныя з партыі, выклікаюцца ў г. Менск на Выязную парттройку ПК КПК пры ЦК ВКП(б) на 28 жніўня 1937 г. з абавязковым прысутнічаннем прадстаўнікоў ад раённых камітэтаў партыі: Кауфман А. М., Леін І. Д., Гансецкі Н. І., Бам Г. С., Смаленскі М. Г., Маянц Я. Э., Гарэлік Г. М., Кірнос Р. Д., (Гомель); Дрэмач А. П. (Рагачоў); Казлоўскі Л. З., Тарноўскі Д. С., Гаранскі Л. А., Стальнік І. Я. (Віцебск)); Сібенкоў Н. М. (Чырвонаполле); Пучкоў А. І. (Круглянскі раён); Шаўчанка В. Г. (Смалявіцкі раён); Юхновіч М. Я. (Варашылаўскі раён); Дастанько Ф. В. (Сталінскі раён); Меламед А. І., Міхнавец І. Е. (Менгарком); Воран М. В. (Старадарожскі раён); Лянскі Р. М., Ярголін Л. М. (Мазыр); Панкратаў Г. І. (Жыткавічы); Пятроў В. А. (Магілёў); Гольдзінер (Орша); Матвейчук Ф. І. (Мсціслаўскі раён); Мінькевіч Ф. С., (Дуброўна); Галыгін Ц. І. (Ветка); Храпавіцкі А. А. (Шклоў).

Адказны рэдактар **Д. В. ЮРКОЎ.**

ДЗЯРЖЦЫРК

Парк імя Горкага (тэл. 22-725).

Навінка спорту

футбольны матч на веласіпедах выконваюць 7 МОРЭНО

Гастроль 2-ДЭРЫНГ

палёт на аэраплане.

Апошнія гастролі ЛЕО-МАРО

4 ДОРЭН

гімнасты на турніках і шмат іншых нумароў.

Пачатак у 9 г. вечара. Каса адкрыта з 10—2 і з 5—10 г. в.

Гукавы кінотэатр «Чырвоная зорка»

НА ПАЎНОЧНЫМ ПОЛЮСЕ

На летняй эстрадзе—канцэрты. адд.

Памяшканне Бел. дзярж. драм. тэатра т. 24-905

Гастролі Дзяржаўнага рускага драматычнага тэатра БССР

А. М. Горкі

ДЗЕЦІ СОНЦА

П'еса ў 4 карцінах.

Гукавы кінотэатр «Пролетарый»

НА ДАЛЁКІМ УСХОДЗЕ

На летняй эстрадзе—канцэрт. адд.

Дзіцячы гукавы кінотэатр

МЫ З КРАНШТАТА

НАРАДА НАСТАЎНІКАЎ г. МЕНСКА

АДКРЫВАЕЦЦА 25 ЖНІЎНЯ

Ў 11 ГАДЗІН РАНІЦЫ ў памяшканні Дзяржаўнага Яўрэйскага тэатра.

ГАРАНА.

ДА НОВАГА НАВУЧАЛЬНАГА ГОДА

МАГАЗІНАМІ №№ 1, 24, 28 МЕНСКАЙ КАНТОРЫ **БЕЛПРАМГАНДЛЯ**

ВЫПУШЧАНЫ **ДА ШКОЛЬНАГА БАЗАРА,**

які адкрыўся 20 жніўня

У ПАРКУ імя ГОРКАГА (былы сад «ПРОФІНТЭРН»),

стабільныя падручнікі, розныя школьныя прылады — сшыткі, дзённікі, алоўкі, ручкі, пер'і

і ў вялікім асартыменце дзіцячы трыкатаж, абутак, гатовае адзенне, галаўныя ўборы, бялізна, мыла туалетнае і розныя іншыя тавары.

ШКОЛЬНІКІ!

Усе на школьны БАЗАР!

ДА ЎВАГІ ДЫРЭКТАРОЎ і ЗАГАДЧЫКАЎ ШКОЛ і іншых навучальных устаноў

Ва ўзорна-паказальным універмагу

„СОЮЗКУЛЬТТОРГА“

ёсць ВЯЛІКІ ВЫБАР

ВУЧЭБНА-НАГЛЯДНЫХ ДАПАМОЖНІКАЎ

па фізіцы, матэматыцы, прыродазнаўству, геаграфічных карт і дыяпазітываў па ўсіх дысцыплінах.

ПРЭЙСКУРАНТЫ ВЫСЫЛАЮЦЦА ПА ПЕРШАМУ ПАТРАБАВАННЮ.

З ЗАКАЗАМІ ЗВАРАЧАЦЦА ПА АДРАСУ: МЕНСК, РОГ ВУЛ. КОМСАМОЛЬСКАЙ І КАРЛА МАРКСА, (ДОМ НАРКАМЛЕСА).

РАЗЛ. РАХУНАК 22061115 У БЕЛАРУСКАЙ КАНТОРЫ ДЗЯРЖБАНКА.

ДЫРЭКЦЫЯ.

МЕНГАРЗДРАЎ паведамляе, што

з прычыны **ЗАКРЫЦЦЯ 2-й ПАЛІКЛІНІКІ НА РАМОНТ**

прыём хворых, пражываючых у раёне 2-й палікінікі, будзе праводзіцца з 24 жніўня ў наступных месцах:

1) па ўнутраных хваробах і выклік урачоў на дом — у памяшканні Санінспекцыі (Мясникова, 24, тэл. 21-697);

2) па жаночых, хірургічных і зубных хваробах — у памяшканні платнай лячэбніцы Гарздрава (Ленінская, 25);

3) па вочных, вушных, скурных і нервовых хваробах — у памяшканні цэнтральнай палікінікі (Энгельса, 27).

МЕНГАРЗДРАЎ.

МЕНГАРТОП

ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА ЎСТАНОЎ, якія знаходзяцца на плававым снабжэнні палівам у ГАРТОП'е,

аб неабходнасці ПРАДСТАЎЛЕННЯ ЗАЯВАК

на ўсе віды спажываемага паліва

ДА 25 ЖНІЎНЯ г. г.

з дакладнымі тэхнічнымі разлікамі і нормамі на кожную адзінку.

Не прадставіўшыя да вышэйуказанага тэрміну вестак — у план снабжэння на 1938 год уключаны не будуць.

ДЫРЭКЦЫЯ ГАРТОПА.

МЕНГАРТОП

даводзіць да ведама насельніцтва,

што з 25 жніўня ПРОДАЖ ДРОЎ

праводзіцца НЕПАСРЭДНА на СКЛАДАХ ГАРТОПА.

ДЫРЭКЦЫЯ.

ВЯЧЭРНІЯ МУЗЫКАЛЬНЫЯ КУРСЫ ДЛЯ ДАРОСЛЫХ

пры Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі

абвяшчаюць ПРЫЕМ СЛУХАЧОЎ

на 1937—38 навучальны год.

Прымаюцца асобы, якія актыўна ўдзельнічаюць у гуртках мастацкай самадзейнасці.

Прыём заяў праводзіцца з 15 жніўня ў канцылярыі кансерваторыі (Менск, Кірава, 45).

Прыёмныя іспыты з 5 па 12 верасня 1937 г.

ДЫРЭКЦЫЯ.

Уп. Галоўлітбела № К—3024. Друкарня «Звязды», Менск, Совецкая, 63. Б., Б., Б.